Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ,
ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

«СОВЕТ УЗБЕКИСТОНИ» — ОРГАН ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМИТЕТА КОМПАРТИИ УЗБЕКИСТАНА, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ УЗБЕКСКОЙ ССР

48 йил чиқиши
№ 88 (13.350).
19 АПРЕЛЬ 1966 йил
СЕШАНБА
Баҳоси 2 тийин.

ТОШКЕНТЛИКЛАР ЧИГИТ ЭКИШНИ ТАМОМЛАДИЛАР

Ўзбекистон пойтахт областининг пахтакорлари чигит экишни республикада биринчи бўлиб тамомладилар. Чигит экиш учун атиги 12 иш куни талаб қилинди. 139 минг гектардан кўпроқ майдонга чигит экилди. 32 минг гектардан кўпроқ ерга чигит квадрат-уялаб экилди.

Шудгорнинг барвақт ўтказилиши, экиш олдидан культивациянинг яхши уюштирилганлиги, техниканинг ўз вақтида ва сифатли ремонт қилинганлиги ва кадрлар тайёрлангаилиги чигит экишни муваффақиятли тамомлашга ёрдам берди. Областда уч мингга яқин комплекс механизация звеноси чигит экиш билан шуғулланди.

Механизаторлар биринчи марта кенг кўламда чигит экиш билан айни бир вақтда тупроққа минерал ўғитлар ҳам солдилар. Пахта майдонларининг учдан икки қисмида ана шу агрономия усули қўлланилди. Ёш ғўзалар яхши озуқа билан таъминланди. Уруғлик чигит экиш олдидан деярли ҳамма далалар янтарь кислотаси билан дориланди. Бу эса чигитни бир текис ва соғлом ундириб олиш, ҳосилни анча кўпайтириш имконини беради.

Оққўрғон, Янгийўл, Ўрта Чирчиқ районлари хўжаликларининг чигит барвақт экилган участкаларида чигит униб чиқди. Механизаторлар ғўза қатор ораларини ишлашга киришдилар. (ЎзТАГ).

ЛЕНИН ПАРТИЯСИНИНГ ЧАҚИРИҚЛАРИ

Ленин партиясининг традицион, жанговар Чақириқлари кунинеча газеталарда эълон қилинди. Бу Чақириқларда Коммунистик партия, Совет ҳукуматининг халқ ҳаёти, келажаги ва бахт-саодатини ифода этувчи, уларни коммунизм ғалабалари сари йўлловчи доно сиёсати ўз ифодасини топган. Коммунизмнинг нурли чўққилари сари курашга чорловчи бу Чақириқларда мамлакатимиз ва партиямиз ҳаётида ҳал қилувчи аҳамият касб этган КПСС XXIII съезди тарихий қарорларининг ғояси ифодалангандир.

Партиямиз XXIII съезди, съезд қабул қилган тарихий қарорлар мамлакатимиз экономикаси ва маданиятини яна ҳам юксалтиришнинг, халқ фаровонлигини янада оширишнинг амалий режаларини белгилаб берди. Беш йиллик план юзасидан қабул қилинган Директивалар ва уни ҳаётга татбиқ этиш — коммунизмнинг моддий-техника базасини яратиш, халқнинг турмуш даражасини кўтаришда катта қадам бўлади. КПСС XXIII съезди қабул қилган ҳужжатлар партиямиз, унинг ленинчи Марказий Комитети мамлакатимиз олдида турган туб, ҳаётий масалаларни донолик билан, оқилона, узоқни кўриб ҳал этаётганлигини кўрсатади, коммунистик қурилишнинг етилган масалаларини илмий асосда, амалий ҳал қилаётганлигининг исботидир.

— Совет Иттифоқи меҳнаткашлари, дейилади Май олди Чақириқларида, бутун куч-ғайратингизни КПСС XXIII съездининг қарорларини амалга оширишга, беш йиллик планни бажаришга сафарбар қилингиз!

КПСС XXIII съезди Коммунистик партиямиз ва Совет давлатимизнинг ташқи сиёсат соҳасидаги олижаноб, изчил, ленинча ҳаққоний йўлини белгилаб берди. Бу сиёсат жаҳон социалистик системасининг қудратини мустаҳкамлашга, халқларнинг миллий ва социал озодлик учун курашини ҳар тарафлама қўллаб-қувватлашга, тинчликни сақлаш ва мустаҳкамлашга, янги жаҳон урушининг олдини олишга, турли ижтимоий тузумдаги давлатларнинг тинч-тотув яшашини таъминловчи ленинча принципларга амал қилишга қаратилгандир. Бундай инсонпарвар сиёсат совет давлатининг асл табиатидан, моҳиятидан келиб чиқади. Бу сиёсатнинг асосчиси Владимир Ильич Ленин эди. Партиямиз Марказий Комитетининг Май олди Чақириқларидаги қуйидаги илҳомбахш сўзлар ҳар биримиз учун бениҳоя азиз ва илҳомбахшдир.

— Яшасин Совет Иттифоқининг ленинча тинчликсевар ташқи сиёсати!

Коммунистик партия марксизм-ленинизмнинг буюк таълимоти асосида, жаҳон коммунистик ҳаракати коллектив бўлиб ишлаб чиққан йўл асосида барча қардош партияларнинг интернационал бирлигини мустаҳкамлаш учун оғишмай кураш олиб бормоқда. КПСС ўзининг интернационал, революцион бурчига ҳамиша содиқдир. Май олди Чақириқларида жаҳон коммунистик ва ишчилар ҳаракати бирлигини, жаҳон социалистик системасини янада мустаҳкамлаш, уруш оловини ёқувчи империализмга қарши шафқатсиз кураш олиб бориш барча тинчликсевар халқларнинг бурчи эканлиги алоҳида куч билан жаранглайди.

Биз, совет кишилари инсониятнинг эзгу орзуларини рўёбга чиқараётганлигимиз, коммунизм йўлидан биринчи бўлиб олға бораётганлигимиз билан ҳақли равишда фахрланамиз. Совет халқларининг қардошлик оиласида барча халқлар, миллатлар, элатлар қўлни-қўлга бериб, елкама-елка туриб, бири-бирига шогирд, устоз, қардош ва ўртоқ бўлиб нурли жамиятни, дўстлик ғоялари энг олий погонага, юксакликларга кўтарилган жамиятни барпо этмоқдалар. Совет Ўзбекистони меҳнаткашлари ана шу дўстликнинг улкан байроғини ҳамиша баланд кўтариб бормоқда. Советлар диёрида халқларнинг ленинча дўстлигидан қудратлироқ куч дунёда йўқ.

Коммунизм — миллион-миллион меҳнаткашларнинг орзу-умиди, келажаги, бугунги ва эртанги кунидир. Коммунизм ғоялари тантана қилаётган улуғ Советлар Ватанида ҳамма нарса инсон учун, унинг бахт-саодати, тинчлиги, истиқболи учун хизмат қилади. Коммунизм қуруқ шиорлар билан қурилмайди, у, совет кишиларнинг фидокорона меҳнати билан, ижоди, ақли-идроки билан бунёдга келади. Юксак меҳнат унумдорлиги учун, маҳсулотнинг сифати учун тинмай курашиш, маҳсулот таннархини тобора камайтириб бориш, шу йўл билан аҳолига тобора кўп чиройли, арзон, сифатли маҳсулотлар етказиб бериш, коммунистик мўл-кўлчилик бунёд этиш — партиямиз XXIII съезди қарорларининг асосий мазмунидир. Ўзбекистон меҳнаткашлари ана шу улкан съездимиз белгилаб берган вазифаларни сидқидиллик билан бажаришни ўз муқаддас бурчи деб билади.

Мамлакатимизда коммунистик мўл-кўлчилик бунёд этишда қишлоқ хўжалигимиз ходимлари муносиб ҳисса қўшмоқдалар. Пахтакорлар, механизаторлар, чорвадорлар, ғаллакорлар, сабзавотчилар, хуллас бепоён далаларда, чорва яйловларида, ҳамма жойда моддий бойликлар бунёд этаётган азаматлар партиямиз XXIII съезди қарорларидан руҳланиб, мамлакатга тобора кўпроқ дон, гўшт, сут, ёғ, пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етказиб бериш учун Май олди социалистик мусобақасини тобора қизитмоқдалар.

— Совет Иттифоқи меҳнаткашлари! Янги беш йилликда мамлакатимиз қишлоқ хўжалигини янада ривожлантириш юзасидан КПСС XXIII съезди белгилаган вазифаларни амалга ошириш учун қунт билан кураш олиб борингиз!

Меҳнаткашларнинг халқаро бирдамлик куни, баҳор байрами — Биринчи Май яқинлашмоқда. Серқуёш республикамиз меҳнаткашлари КПСС XXIII съезди қарорларидан руҳланиб, баҳор, меҳнат байрамини янги зафарлар билан кутиб олиш учун саноат корхоналарида, қурилишларда, колхоз ва совхозларимиз далаларида фидокорона меҳнат қилмоқдалар, партиямиз йўл-йўриқлари, режаларини амалга оширмоқдалар.

Биз улуғ Ленин партияси кўрсатган йўлдан, коммунизм йўлидан олға томон, порлоқ келажак томон дадил бораверамиз.

— Яшасин Ленин тузган шонли Совет Иттифоқи Коммунистик партияси!

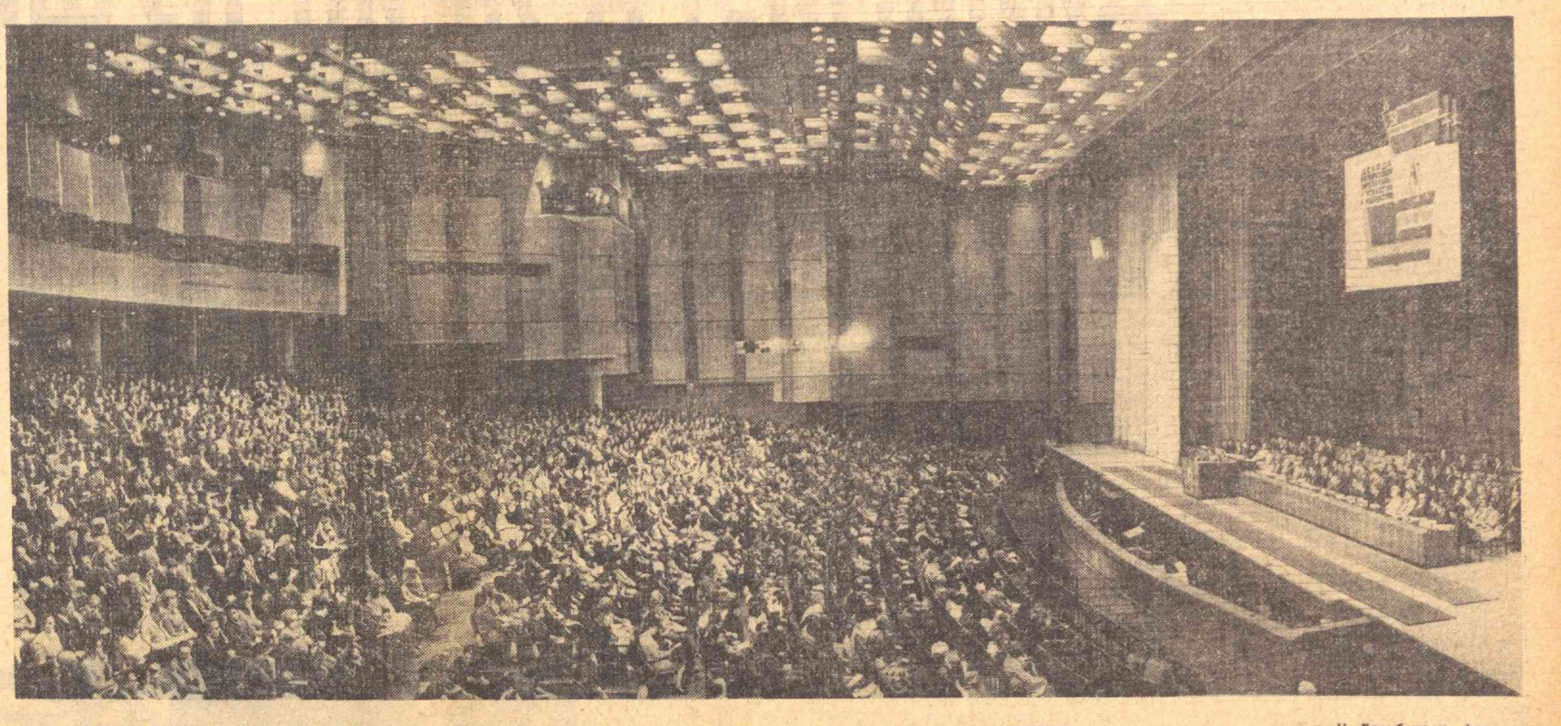

ТОШКЕНТ. 1966 йил 17 апрелда Санъат саройида белорус адабиёти ва санъати Декадасининг тантанали очилиш маросими.

Н. Глауберзон фотоси.

ДИЛИМИЗГА ЯҚИН ҚЎШИҚЛАР

Белоруссия адабиёти ва санъатининг Ўзбекистондаги декадасининг тантанали очилиш маросими

Қардош Белоруссиядан келган азиз меҳмонларни Ўзбекистон ўз бағрини кенг очиб кутиб олди. Бизнинг қўшиқларимиз, бизнинг сўзларимиз, бизнинг қалбимиз энди бир-бирига тағин ҳам мустаҳкам пайванд бўлиб қолди.

Бундай учрашувлар яхши ва саодатли традицияга айланди. Россия, Украина, Арманистон ва бошқа кўпгина республикаларнинг санъаткорлари Ўзбекистонда меҳмон бўлишган. Мана энди белорус халқи маданиятининг Ўзбекистонга келган ажойиб байрами элимизнинг баҳор нафаси билан қўшилмоқда. Халқимиз бу байрамни сабрсизлик билан, қизиқиб, гўзаллик муштоқи бўлиб кутган эди. Бу учрашув декада календарининг биринчи варағи очилмасданоқ анча олдин бошланди. Белоруссиялик дўстлар тайёрлаб юборган эшиттиришларнинг оҳанглари Ўзбекистон радиоси ва телевидениесининг ҳамма тўлқинларида янграб турди. Белорус шоирлари ва ёзувчиларининг ўзбек адиблари томонидан Алишер Навоий ва Ҳамза тилига меҳр-муҳаббат билан кўчирилган янги китобларининг саҳифалари халқимизга очилди. Икки республика ёзувчилари Тошкентда белорус адабиётининг классиги Якуб Колас яшаган ва ижод қилган уй деворидаги ёдгорлик лавҳасини гуллар келтириб безатдилар.

17 апрелда Санъат саройи ёнидаги флагштокларда СССРнинг ва барча иттифоқдош республикаларнинг байроқлари ҳилпиради. Шу республикалардан иккитасининг — Белоруссия ССР билан Ўзбекистон ССРнинг байроқлари Декаданинг миллий нақшлар билан атрофи ўралиб, ўртасига олтин лира қўйилган эмблемасига ёнма-ён ўрнатиб қўйилди.

Санъат саройининг кенг зали Ўзбекистон ишчилари, колхозчилари, олимлари, студентлари, маданият арбоблари билан лиқ тўлди. Улар азиз меҳмонларни — Белоруссия ёзувчилари, рассомлари, артистлари, созандалари, кинематографчилари, композиторларини қизғин олқишлар билан кутиб олдилар. Ўзбекистон Коммунистик партияси ва ҳукуматининг раҳбарлари, республиканинг маданият арбоблари президиумда улар билан бирга ўтиришди.

Тантанали кечани Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари Р. Н. Нишонов очди.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов азиз меҳмонларга қизғин табрик сўзлари билан мурожаат қилди.

— Биз белорус адабиёти ва санъатининг Ўзбекистондаги Декадасини тантанали очмоқ учун шу Саройга тўпландик. Бу Декада, деди Ш. Р. Рашидов, халқларимиз самимий дўстлигининг шонли тарихига ёрқин саҳифалардан бири бўлиб ёзилади.

Декада умумхалқнинг сиёсий ва меҳнат активлигини авж олдириб юборган КПСС XXIII съездидан кейиноқ ўтказилаётганлиги ҳам, биз меҳнаткашларнинг халқаро бирдамлик байрами бўлган Биринчи Май арафасида тўпланаётганлигимиз ҳам, ҳозир юртимизда баҳор бошланиб, ҳаммаёқ чаманзор бўлиб турганлиги, одамларнинг яхши ҳислари шу туфайли мавж ураётганлиги ҳам бу Декадага алоҳида латофат бағишламоқда. Халқимиз қалбидаги яхши ҳислар эса бепоён денгиздир. Мана шу ҳислар денгизини бугунги учрашувимиз тўлқинлантириб турибди, меҳримиз билан алангаланган бу ҳислар сизларга, азиз меҳмонларимизга талпинмоқда.

Чин юракдан айтиладиган «дўстлик» деган оддий ва самимий сўзни, бу сўз рус тилидами, ўзбек тилидами ёки белорус тилидами, қайси тилда айтилмасин, ҳаммамиз баб-баравар тушунамиз, баб-баравар қадрлаймиз ва бу сўз ҳаммамизга ҳам яқин. Дўстлик халқларимизни маҳкам ва бузилмас оила қилиб жипслаштирмоқда, яшашимиз ва яратишимизга ёрдамлашмоқда; дўстлик кучимизга куч қўшади, қалбларимизга ҳарорат беради, бизни қувонтиради, руҳлантиради, шижоатлар қилишга чорлайди.

Белорус адабиёти ва санъатининг бугун бошланаётган Декадаси ҳам совет халқларининг жонажон Коммунистик партия вояга етказган дўстлигининг ажойиб кўринишидир. Шу сабабли, биз бу Декадани катта, ёрқин ва қувончли байрам деб қабул қилмоқдамиз. Шу сабабли, биз қалбимизни очиб, сизларни бағримизга тортар эканмиз, чин кўнгилдан, хуш келибсиз, азиз дўстлар! деймиз.

Декадани тайёрлашга катта эътибор берганликлари учун, бизнинг Ўзбекистонимизга энг талантли, халқ севган ёзувчилари, композиторлари, рассомлари, актёрлари, киноарбобларини — хуллас қардош Белоруссия маданиятининг гулини бизнинг Ўзбекистонимизга юборганликлари учун Белоруссия Коммунистик партияси Марказий Комитетидан, Белоруссия ССР ҳукуматидан астойдил миннатдормиз.

Ўртоқ Рашидов азиз ва қадрли меҳмонларни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети номидан, республиканинг барча меҳнаткашлари номидан табриклаб, уларни серқуёш ўлкамизга келганликлари билан муборакбод қилади.

У, Декада қатнашчиларининг ҳаммасини — Белоруссия Ёзувчилар союзининг раиси, Ленин мукофоти лауреати Петр Устинович Бровка бошчилигидаги ёзувчилар делегациясини, Белоруссия Рассомлар союзининг раиси Владимир Иванович Стельмашонок бошчилигидаги рассомлар делегациясини, Белоруссия композиторлар союзининг раиси, республикада хизмат кўрсатган санъат арбоби Дмитрий Романович Каминский бошчилигидаги композиторлар делегациясини, Белоруссия ССР Министрлар Совети ҳузуридаги Кинематография комитети раиси Борис Владимирович Павлёнок бошчилигидаги кино ходимлари делегациясини, Белоруссия театр санъати арбобларини чин кўнгилдан табриклайди.

Биз, деди ўртоқ Рашидов, Белоруссия Компартияси Марказий Комитетининг секретари С. А. Пилатович, Белоруссия ССР Министрлар Совети раисининг ўринбосари И. Ф. Климов, Белоруссия ССР маданият министри М. А. Минкович республикамизга келганликларига ғоят хурсандмиз.

Белорус ва ўзбек халқларининг тақдири бир-бирига яқин. Революцияга қадар улар чор Россиясининг чекка ўлкаларидаги бошқа кўпгина мазлум халқлар каби машаққатли ҳаёт кечирдилар. Бизнинг халқларимиз 1917 йил октябрида озодликка эришдилар. Ҳар иккала халқимиз Коммунистик партия раҳбарлигида барча совет халқлари билан қардошларча ҳамдўст бўлиб, янги турмушнинг кенг ва нурафшон йўлида ёнма-ён бордилар.

Бизнинг дўстлигимиз, алоқаларимиз муттасил ўсиб ва мустаҳкамланиб бормоқда. Дўстлигимиз ва алоқаларимизнинг мустаҳкамлиги Улуғ Ватан уруши олови синовларидан ўтди, ўшанда халқларимиз Ватанимизнинг озодлиги ва мустақиллиги учун ёнма-ён туриб жанг қилдилар. Ўзбек жангчилари белорус элида, белорус партизанларининг отрядларида қаҳрамонларча жанг қилганликлари билан фахрланамиз. Бунинг сабаби ҳам маълум, чунки ҳаммамизнинг Ватанимиз битта, тақдиримиз битта, мақсадимиз битта, жаҳонда бизнинг дўстлигимиздан, бизнинг бирлигимиз ва жипслигимиздан кўра зўр куч йўқ.

Ўзбекистон ва Белоруссия корхоналарининг традицияга айланган социалистик мусобақаси ажойиб самаралар бермоқда. Белоруссия экономикаси барқ уриб яшнаётганлигини, унинг индустриал қуввати мустаҳкамланиб бораётганлигини, сизларнинг қишлоқ хўжалигингиз эришаётган катта муваффақиятларни, шаҳар ва қишлоқларингиз тобора кўркам ва обод бўлаётганлигини зўр хурсандлик билан кузатиб турибмиз. Сизларнинг муваффақиятларингиз бизни қувонтиради ва сизларга биз чин кўнгилдан янги катта ғалабалар тилаймиз.

Белорусларнинг маданиятини кўпдан бери биламиз ва уни халқимиз севади. Бизнинг Тошкентда яшаган қалин дўстимиз Якуб Коласнинг ўлмас асарларини Ўзбекистонда халқимиз ўз она тилида ўқимоқда. Унинг асарларини шоирнинг яқин дўстлари, Ўзбекистоннинг энг яхши шоирлари Ғафур Ғулом, Уйғун ва бошқалар ўзбек тилига таржима қилганлар. Янка Купала, Петрусь Бровка, Максим Танк, Иван Шамякин, Эди Огнецвет, Аркадий Кулешов ва бошқа белорус адибларининг талантли асарларини яхши биламиз.

Тамара Нижникова, Нинель Ткаченко, Зиновий Бабий, Игорь Сорокин каби белорус театри ва кино артистларининг, машҳур белорус рассомлари ва ҳайкалтарошлари Андрей Бембель, Иван Ахремчик, Владимир Стельмашонок, Александра Последовичнинг, композиторлардан Дмитрий Каминский, Владимир Оловников, Лев Абелиович, Юрий Семеняко ва бутун мамлакатга номи танилган бошқа жуда кўп белорус адабиёти ва санъати арбобларининг илҳомбахш ижоди бизга ғоят катта завқ бағишламоқда.

Белорус адабиёти ва санъатининг бугун Ўзбекистон бўйлаб ўзининг тантанали юришини бошлаётган Декадаси қардош халқнинг ижоди билан бизни тағин ҳам кўпроқ таништиради ҳамда миллий маданиятларни янада яқинлаштириш ва бир-бирини бойитиши тўғрисида партия қўйган вазифаларни амалга оширишда катта роль ўйнайди.

Шу йил май ойида Белоруссияда ўтказиладиган ўзбек адабиёти ва санъати Декадаси ҳам халқларимизнинг маданиятларини яқинлаштиришга ёрдам беражак.

Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг XXIII съезди ўз ишини тамомлаганига бир неча кун бўлди. Ленин партиясининг улуғ анжумани бўлган бу съезд ишини бутун дунё ғоят зўр диққат ва эътибор билан кузатиб турди. Фақат бутун дунёгина эмас, бутун Коинот ҳам съездга қулоқ солиб, уни партия гимни «Интернационал» билан табриклади. Ойнинг жаҳондаги биринчи сунъий йўлдоши, совет халқи эришган янги зафарнинг, барҳаёт Ленин партияси қилаётган қаҳрамонона ишларнинг даракчиси бўлди.

КПСС XXIII съезди халқларимиз тарихида янги ёрқин саҳифа очди, коммунизмнинг моддий техника базасини яратиш, совет халқининг фаровонлигини янада ошириш йўлида қилинадиган ишларнинг мароқли, жозибали программасини белгилаб берди. Бу программа мамлакатимизда халқимизнинг жонажон иши деб қабул қилинди ва совет кишиларининг ижодий ғайратига янада қудратли ғайрат қўшиб, уларни фидокорона меҳнатга руҳлантирди.

Партия съезди адабиёт ва санъат арбоблари олдига катта ва фахрли вазифалар қўйди. Съезд резолюциясида бундай дейилади: «Партия ижодкор ходимлардан ҳаётни чуқур ва ҳаққоний акс эттириши билан, ғоявий пафос кучи билан, юксак бадиий маҳорати билан ўзига мафтун қиладиган, коммунизм қурувчисининг маънавий қиёфасини шакллантиришга актив ёрдам берадиган, совет кишиларини юксак маънавий хислатлар руҳида, коммунистик идеалларга садоқат, гражданликни ҳис этиш, совет ватанпарварлиги ва социалистик интернационализм руҳида тарбиялайдиган янги салмоқдор асарларни кутади».

Съезд қўйган вазифалар юксак ва олижаноб вазифалардир. Бу вазифалар коммунизм қураётган совет кишисини тарбиялашдек улуғ ишга хизмат қилади. Шу сабабли маданият ходимлари учун партия кўрсатмаларини шараф билан бажаришдан, улуғ давримизга муносиб янги асарлар яратишдан кўра фахрлироқ иш бўлиши мумкин эмас.

Бугун Ўзбекистонда бошланаётган Декада қардош маданиятлар арбобларини янги шонли ишларга руҳлантирсин!

Ўртоқ Рашидов халқлар дўстлиги яшасин, совет Ватани яшасин, буюк белорус халқи яшасин, улуғ Ленин партияси — Коммунистик партия яшасин, деб хитоб қилганида, бу сўзлар гулдурос қарсаклар билан кутиб олинди.

(Давоми иккинчи бетда).

Турсунқуловчилар ғайрати

ТОШКЕНТ. Янгийўл районидаги уч марта Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ҳамроқул Турсунқулов номли колхоз азаматлари КПСС XXIII съезди материалларини оғишмай амалга ошириш учун курашиб, илк ғалабани қўлга киритдилар. Пахта кеч етиладиган Шўралисой ерларининг хусусияти ҳисобга олиниб, чигит экиш барвақт тугалланди. 1400 гектар майдонга 60×60 сантиметр схемаси асосида уруғ ташланди. Ҳозиргача умумий майдонларнинг 20 процентида чигит униб чиқди.

Социалистик мусобақада пешқадамлик қилаётган Одил Иброҳимов, Тошкенбой Темиров ўртоқлар бошлиқ бригадалар эрта-индин ғўза парваришига киришадилар. Колхоз бўйича 40 та чопиқ тракторига культиваторлар осиб қўйилди.

Турсунқуловчилар 20 апрелдан бошлаб ғўза парваришини қизитиб юборадилар.

ИПАК ҚУРТИ ПАРВАРИШ ҚИЛИНЯПТИ

БУХОРО. Навоий шаҳридаги қурт уруғи заводи зонасидаги уруғчилик хўжаликлари ипак қуртини парвариш қилишга киришдилар. Айниқса «Коммунизм» колхозида бу ишга алоҳида эътибор бериляпти. Колхозчилар бу йил 400 қути қурт уруғидан 32 тонна уруғлик пилла топшириш учун курашмоқдалар.

ЗАФАР САТРЛАРИ

СУРХОНДАРЁ. Шонли партиямизнинг XXIII съезди материалларини оғишмай амалга ошириш ҳис-туйғулари билан тўлиб-тошган Бойсун райони чорвадорлари катта ғалабани қўлга киритдилар. Район бўйича ҳозиргача қўзилаган 44.500 бош совлиқдан 48.729 та соғлом қўзи олинди.

Район хўжаликлари давлатга қоракўл тери топшириш планини ҳам яқин кунларда бажарадилар.

Н. МУРОДОВ,
Ж. НАРЗУЛЛАЕВ.

АНДИЖОН. Наманган районидаги «Ленинизм» колхози азаматлари давлатга гўшт, сут, тухум етказиб бериш бўйича йиллик планнинг муддатидан илгари бажарилганлиги тўғрисида ғалаба рапорти бердилар. Чорвадорлар аҳолига 42 тонна гўшт, 89 тонна сут армуғон қилдилар.

Д. ТУРҒУНОВ.

БИЗНИНГ ИНТЕРВЬЮ

МИННАТДОРМАН

Қардош ўзбек дўстларим диёрида бўлишни чин дилдан истаб келардим. Орзуйим рўёбга чиқди. Мана серқуёш Ўзбекистондаман. Белорус адабиёти ва санъати Декадаси туфайли бу гўзал ўлкага келганимдан беҳад хурсандман. Мен дастлабки кунларданоқ ажойиб дўстлар орттирдим. Ўйлайманки, шу дўстларим меҳри юрагимда абадий қолади.

Мен мана шундай яшиллик ва гулларга бурканган ажойиб диёр халқига, юксак дидли санъатсевар ўзбек томошабинларига санъат асарларимизни зўр қизиқиш билан кутиб олганликлари учун чексиз миннатдорлик билдираман.

Тамара ШИМКО,
БССР халқ артисти, Ленин орденли Белорус Давлат Академик опера ва балет Большой театрининг солисткаси.

ҚУВОНЧ ВА ҲАЯЖОН

Белоруссиялик ҳамкасб дўстларим қатори мен ҳам энг яқин қардошимиз уйига меҳмон бўлиб келганимдан бахтлиман. Мен завқланяпман, ҳаяжонланяпман. Бунинг боиси бор. Ўзбекистонда белорус адабиёти ва санъати Декадасининг очилиш маросимидаги улкан Санъат саройида берилган концертга дирижёрлик қилишдек шарафли вазифа менинг зиммамга тушди. Бундан жуда хурсандман. Бутун маҳорат ва талантимни, меҳр ва қалб туйғумни мана шу баҳористон ўлкаси — Ўзбекистонда бўлаётган санъат ва адабиётимиз кўригига бахш этсам, дейман. Дўстлар чеҳрасига кулгу, қалбига ором бахш этиш — эзгу истагим.

В. КАТАЕВ,
БССРда хизмат кўрсатган артист, БССР давлат симфоник оркестрининг бош дирижёри.

Сонечны Ўзбекiстан вiтае Вас,

СЕРҚУЁШ ЎЗБЕКИСТОН СИЗ, АЗИЗ

ДИЛИМИЗГА ЯҚИН ҚЎШИҚЛАР

(Боши биринчи бетда).

Ўзбекистон халқ шоираси Зулфия минбарга чиқади.

— Бугун бу залда,—дейди у,—минглаб кишилар тўпланди. Уларни бу ерга ҳаётимиздаги энг асосий нарсани, яъни дўстликни қадрлай оладиган қалб ҳарорати олиб келди. Бу дўстлик қачон туғилди? У, инсон ўзининг ёрқин келажаги учун курашга отланган вақтда туғилгандир ёки бутун мамлакатимиз ҳаммамиз учун ўзимиз туғилиб ўсган уйгина бўлиб қолмасдан, балки қадрли ватан ҳам бўлиб қолган пайтда туғилгандир.

Биз ўз меҳнатимиз тўғрисида, ютуқларимиз, орзуларимиз, умидларимиз, планларимиз тўғрисида яна бир-биримизга адабиёт тили билан, музика тили билан, рақс тили билан, бўёқлар ва кино тили билан ҳикоя қилиб берамиз. Бу Декада театрларнинг саҳналарига сиғмайди. Бу Декадада бутун халқимиз, буюк Якуб Колас ва менинг дугонам Эди Огнецвет шу қадар жозибадор қилиб куйлаган менинг бутун Ўзбекистоним қатнашади.

Қалам усталари пахта далаларининг усталари билан учрашадилар, театр юлдузлари қўриқ ерларда янги юлдузлар яратаётган кишилар билан учрашадилар. Сўнгра эса сиз, азиз дўстлар бу ерда кўриб-билиб олган нарсаларингизнинг ҳаммасини бизнинг муҳаббатимиз, бизнинг қалбимиз билан бирга Белоруссияга, мана шу тантаналарда ғойибона қатнашаётган қардошларимиз ва опа-сингилларимизга олиб кетасиз. Сизга ҳамма мунтазир ва сизлар ҳамма жойда бўлишингиз керак, қардошлик бурчи ва белорус маданиятига, белорус халқининг ҳаётига бизнинг қизиқишимиз сизлардан шуни талаб қилади.

Ўзбекистон пойтахтининг энг ёш хўжайинлари — пионерлар саҳнага чиққанларида зал табассум билан тўлади. Улар ҳамманинг ҳис ва туйғуларини ифодалагандек бўлиб хитоб қиладилар:

Декада — кам муддат дер халқнинг дили,
Ўнкунлик эмас, бўлса белорус йили.

Белоруссия халқ шоири, Ленин мукофоти лауреати Петрусь Бровка минбарга чиқади.

[illegible]

... касбдошларимиз Ғафур Ғулом, Ойбек, Шароф Рашидов, Комил Яшин, Уйғун, Асқад Мухтор, Зулфия, Абдулла Қаҳҳор ва бошқа жуда кўп шоир, адиб, драматургларнинг номларини биз ҳурмат ва меҳр-муҳаббат билан тилга олмоқдамиз.

Партизанлар пойтахти бўлган, Белорус халқининг фидокорона меҳнати билан гигант фабрикалар ва заводлар қурилган Минскдан гўзал Тошкентга алангали салом!

Уруш йилларида биз билан бирга жанг қилган, шу билан бирга минг-минглаб белорус хотинлари, болалари ва қарияларига ўз бағридан жой бериб, уларни меҳр-муҳаббат билан эркалаган сен жонажон Ўзбекистонга мингдан-минг раҳмат.

Ўша йилларда сизлар билан бирга яшаган ўлмас Якуб Коласнинг жонажон Ўзбекистонга қаратилган қуйидаги сўзларини бугун биз яна такрорлаймиз:

Яша, экинзору гуллар диёри,
Ватаннинг бепоён оқ пахтазори!
Қишлоқлар бағрида қайнар улуғ иш,
Жўшқин ариқларда биллурий оқиш.
Янгра сўлим боғлар, ирмоқ садоси,
Кўзимнинг нурисан, дил муддаоси!

— Қадрли ўртоқлар! Азиз ўзбек қардошларимиз! — деб сўз бошлади Белоруссия Компартияси Марказий Комитетининг секретари С. А. Пилотович. — Белоруссия Компартияси Марказий Комитетининг, республика Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг топшириғига биноан, белорус халқи номидан сизларга Ўзбекистоннинг барча меҳнаткашларига қизғин қардошлик саломини, абадий ва бузилмас дўстлик ҳисларини олиб келдик.

Бизларнинг кўпларимиз меҳмондўст ўзбек элини биринчи марта кўриб турибди ва сизларнинг фаровон ўлкангиз билан биринчи танишишнинг ўзиёқ жуда катта таассурот қолдирмоқда. Нима учун ўзбек халқи социалистик революцияни ва Совет ҳокимиятини шу қадар юксак даражада қадрлаётганлигини биз янги куч билан ҳис қилдик.

Совет ҳокимияти йиллари мобайнида республикада қилинган ишларнинг катталиги бизни ҳайратда қолдирди. Истиқболларингиз бундан ҳам улуғроқ. КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари

[illegible]

...ларининг ҳарорати билан иситганликларини ҳам биз ҳеч қачон унутмаймиз. Сизларнинг халқингизга бўлган ташаккуримизни келажак авлодларнинг қалбига ҳам сингдириб қолдирамиз.

Совет Белоруссиясининг ҳаёти ҳам қардош халқлар оиласида барқ урмоқда. Белоруссия мамлакатнинг муҳим иқтисодий районларидан бири. Белоруссия завод ва фабрикаларида ишлаб чиқарилган маҳсулотлар фақат ўзимизнинг

[illegible]

...билан, буюк Алишер Навоий ва Ҳамза ўлкаси билан чуқурроқ танишишга мушарраф бўламиз. Шуни тушуниб ўзимизни бахтиёр деб билмоқдамиз.

Май ойининг охирида Белоруссияда Ўзбекистон адабиёти ва санъати Декадаси ўтказилади. Бу — бизнинг декадамизга жавоб бўлади. Азиз ўзбек оғайнилар, сизларнинг келишингизни сабрсизлик би-

[illegible]

Миронов П. Чайковскийнинг «Оққуш кўли» балетидан Па-де-дени, Белоруссия халқ артисти Ирина Савельева К. Сен-Санснинг «Оққуш» рақсини ижро этдилар.

Концертда спорт мастерлари Виктор Ржеусский билан Петр Черепанов акробатик этюд ижро этиб, Белоруссия спортини ҳам намойиш қилдилар.

...Концертда бадиий сўз усталари ҳам ўз маҳоратларини кўрсатдилар. [illegible]

Аркадий Кулешовнинг «Коммунизм» деган шеърини республика конкурсининг лауреати Григорий Петренко [illegible]

Концерт охирида «Тинглаганлар, одамлар!» қўшиғи [illegible]

[illegible] (ЎзТАГ).

Кеча кечқурун Свердлов номли концерт залида декада адабиёт [illegible]

(Бу ҳақдаги ҳисобот газетамизнинг навбатдаги сонида босилади).

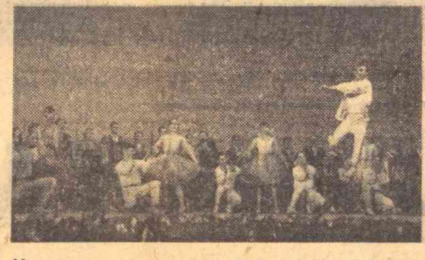

Ўзбекистонда белорус адабиёти ва санъати Декадасининг қатнашчилари — санъат усталари томонидан берилган концерт зўр муваффақият билан ўтди. Суратда (чапда): Белоруссия Давлат халқ хори «Колхозда тўй оқшоми» вокаль-хореографик сюитасини ижро этмоқда. (Ўртада) Ленин мукофоти лауреати, белорус халқ шоири Петрусь Бровка китоб бозорида ёш китобхонларга автограф бермоқда. (Ўнгда) Белоруссия Давлат халқ хорининг чиқиши.

И. Глауберзон фотолари.

КПСС XXIII съезди қарорлари — оммага

ИЛҲОМ МАНБАИ

Р. ЖУМАНИЁЗОВ,
Ўзбекистон КП Хоразм область комитетининг секретари

◆ ◆

Партия ташкилотларининг, идеология фронти ходимларининг шу кунлардаги жанговар вазифаси — КПСС XXIII съезди ҳужжатларини коммунистлар ва барча меҳнаткашлар онгига етказишдан, халқ оммасини съезд белгилаб берган режаларни амалга оширишга руҳлантириш ва сафарбар қилишдан иборат. Область партия ташкилоти съезд материалларини меҳнаткашларга кенг тушунтириш, оммавий агитация ва пропаганда ишларини планли равишда, конкрет мақсадга қаратган ҳолда олиб бораётир.

Область партия комитети идеология комиссиясида КПСС XXIII съезди материалларини тушунтириш ва пропаганда қилиш соҳасидаги конкрет тадбирлар ишлаб чиқилди. Партия ташкилотининг активи, сиёсий докладчилар ва пропагандистлар билан область миқёсида кенгаш ўтказилиб, улар районларга жўнаб кетишди. 138 агитколлектив, 287 агитпункт атрофига уюшган 10 мингга яқин агитатор, 1.200 дан ортиқ пропагандист, 450 га яқин штатсиз лектор ва докладчи—идеология фронтидаги таянч кучлардир. Партия ташкилотлари ана шу ғоявий жангчилар ёрдамида сиёсий-тарбиявий ишни кучайтираётирлар.

Урганч шаҳрида область партия комитети сиёсий маориф уйи қурилганлиги ва фойдаланишга берилганлиги муҳим воқеа, бинокорларнинг КПСС XXIII съездига совғаси бўлди. Уч қаватли бу муҳташам бино сиёсий-тарбиявий ишлар маркази бўлиб қолди.

Сиёсий маориф уйида КПСС тарихи, сиёсий иқтисод, марксча-ленинча философия, илмий атеизм, халқаро муносабатлар, партиявий-ташкилий ишлар ва пропагандистлик маҳорати, халқ хўжалиги асосий тармоқларининг конкрет экономикаси кабинетлари бор. Кабинетлар ва фундаменталь кутубхона, ўқиш зали ҳамиша пропагандистлар, съезд материалларини ўрганувчилар билан гавжум. Ўқиш залида газеталарнинг тарихий ҳужжатлар босилган сонлари қўйилган, съезд материаллари учун махсус бурчак ташкил этилган. Партия, совет активи лекторийсида навбатдаги машғулот съезд ҳужжатларига бағишланди. Сиёсий маориф уйида яқинда пропагандистлар семинари ўтказилди, партия маорифи шохобчаларида съезд материалларини ўрганиш бўйича методик йўл-йўриқлар берилди. Бу ерда ташкил қилинган стендлар, фотовиставкаларда етти йилликнинг якунлари, янги беш йилликнинг марралари акс эттирилган. Область сиёсий маориф уйи пропагандистларнинг ғоявий чиниқиш мактаби бўлиб қолди. Шу билан бирга у жамоатчилик асосида ишлайдиган 50 дан ортиқ сиёсий маориф кабинети ишига яқиндан ёрдам кўрсатяпти.

Партия ташкилотлари сиёсий-оммавий ишларни, съезд материаллари пропагандасини ҳаёт билан, шу куннинг вазифалари билан узвий боғлиқ ҳолда олиб бормоқдалар. Чунки пропагандист ва агитаторнинг тарбиявий ишдан кузатган мақсади — ҳар томонлама онгли, коммунистик ахлоқ эгаси бўлган янги инсонни камолга етказиш билан бирга, кишиларда меҳнатга коммунистик муносабатни шакллантириш, уларни коммунизмнинг моддий-техника базасини яратишга кўпроқ ҳисса қўшишга отлантиришдан иборатдир.

Агитпунктлар ва агитаторлар мактаблари оммавий агитация ишидаги энг яхши тажрибаларни оммалаштиришда катта роль ўйнамоқда. Ҳазорасп районидаги Наримонов номли, Киров номли, Шовот районидаги «Ленинизм» колхозлари партия ташкилотларининг, яхши ишлаётган агитколлектив ва агитпунктларнинг тажрибалари семинарларда, агитаторлар мактабларида умумлаштирилди ва оммалаштирилди.

Юқоридаги агитколлективлар ва агитпунктлар ишининг ибратли томонлари агитациянинг ҳаёт билан мустаҳкам боғланишида, таъсирчанлигида, агитаторларнинг маҳоратидадир. Агитаторлар беш йиллик план Директиваларини газетадан ўқиб бериш билан чекланиб қолмай, коллективнинг беш йилликдаги конкрет вазифалари, унга ким, нима билан ҳисса қўшиши ҳақида самимий, мароқли суҳбат ўтказдилар. Беш йилликнинг биринчи йили вазифалари қандай бажарилаётганлиги, кимлар олдинда-ю ким орқада қолаётганлигига эътибор берилаётир. Шахсий ибратнинг кучи тўғрисида гап борганида, илғорларнинг номлари, ишлари тилга олинди, қолоқлар танқид қилинди.

Шовот районидаги «Ленинизм» колхози агитатори, ВЛКСМ аъзоси Эркин Бекматов агитаторлар мактаби машғулотида ўз тажрибасини ўртоқлашди. У халқлар дўстлиги тўғрисида гапирар экан, пахтакорлар кўтарган хирмонда қардош халқлар ҳиссаси катта эканлиги, металлурглар ва машинасозларнинг, химия саноати ходимларининг шонли меҳнати тўғрисида фахрланиб сўзлаб берди. Хоразм области ва Қорақалпоғистон АССР қишлоқ хўжалик меҳнаткашларининг традицион мусобақаси, воҳада қурилган республикалараро магистрал коллекторлар, Бухоро газидан туркман ва қорақалпоқ дўстларимиз, Тахиатош ГРЭСи нуридан хоразмликлар баҳраманд бўлаётганликлари ва шунга ўхшаш фактлар агитатор суҳбатига жонли тус берди. Э. Бекматов ўз суҳбатида картадан, диаграммалар ва плакатлардан кенг фойдаланади.

Съезд материалларини оммага тушунтириш СССР Олий Совети сайловига тайёргарлик кўрилаётган бир даврда олиб борилмоқда. Агитаторларнинг фаолиятини тинмай кучайтириш, агитпунктларни оммавий агитация марказига айлантириш — шу куннинг муҳим талабидир. Кўпгина агитпунктлар, дала шийпонлари жиҳозланган ва ҳар бир районда агитмашиналар ташкил этилган бўлса ҳам, баъзи агитаторларда маҳорат, ташаббускорлик етишмаётир. Биз райкомлар ва бошланғич партия ташкилотлари эътиборини агитациянинг жанговарлиги, таъсирчанлиги учун курашга қаратмоқдамиз.

КПСС XXIII съездида партия маорифи системасида марксизм-ленинизм назариясини, унинг таркибий қисмларини ҳар тарафлама чуқур, изчил ўрганиш талаби олдинга сурилди. Партия ташкилотлари бошланғич сиёсий мактабларга, сиёсий таълимнинг ўрта ва олий звеноларига жалб қилинган тингловчиларни ўқув программаси, якка ва коллектив ишлаш учун тематика, ўқув қуроллари ва материаллари билан ўз вақтида таъминладилар. Сиёсий маориф шохобчаларида съезд материаллари зўр қизиқиш ва активлик билан ўрганилмоқда.

Матбуот — партиямизнинг ўткир ғоявий қуроли. «Хоразм ҳақиқати» ва «Хорезмская правда» газеталари КПСС XXIII съезди қарорлари асосида иш планлари тузиб олдилар. Область ва район газеталарида «КПСС XXIII съезди қарорлари — оммага», «КПСС XXIII съезди қарорларини амалга оширамиз», «Беш йиллик илғорлари» деган рубрикалар остида мазмундор, қизиқарли материаллар бериб борилаётир. Съезд материалларини ўрганиш бўйича телеуниверситет ишлаб турибди. Матбуот, радио ва телевидение оммани беш йиллик планни муваффақиятли бажаришга сафарбар қилишда, съезд ҳужжатларини кишилар қалби ва онгига сингдиришда партия ташкилотига янада самарали ёрдам кўрсатиш учун барча имкониятларга эгадир.

Съездда шу нарса алоҳида қайд қилиндики, идеология иши — бутун партиямизнинг, барча коммунистларнинг ишидир. Область партия ташкилоти ҳар бир коммунист, ҳар бир раҳбар ходимнинг оммага ғоявий таъсир кўрсатишига жиддий эътибор бермоқда. Партия аъзолари, раҳбар ходимлар шахсий намуна кўрсатсалар, сиёсий тарбиячи сифатида кишилар қалбига йўл топа билсалар, идеология ишининг ғоявий таъсири ошади. Сўз билан иш бирлиги ленинча талаб эканлигини доимо эсда тутишимиз зарур.

Тарихий съезд ишида қатнашган хоразмлик делегатлар — Янгиариқ район партия комитетининг биринчи секретари, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони М. Маткаримов, Хева районидаги «Тошкент» колхозининг Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган механизатори У. Нуруллаева, Ҳазорасп районидаги Наримонов номли колхоз раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони И. Дўсов ва бошқа ўртоқлар меҳнаткашларга ўзларининг съезддан олган унутилмас таассуротларини ҳикоя қилиб бермоқдалар.

Областимиз меҳнаткашлари съезд белгилаб берган вазифаларни амалга ошириш учун бутун куч ва ғайратларини сарфлашга қатъий жазм этганлар. Янги беш йиллик Хоразм области экономикаси ва маданиятини ривожлантиришнинг янги истиқболларини очади. Қўшкўпир ва Боғот пахта тозалаш заводлари, Урганч шаҳрида ёғ-экстракцион заводи қурилади, пиллакашлик фабрикаси, сабзавот консерваси, пиво заводлари қурилишига киришилади. Тўямўйин гидроузели қурилиши воҳада сув проблемасини узил-кесил ҳал этиш имконини беради.

Пахта ҳосилдорлигини 35 центнерга етказган хоразмликлар бу рекордни мустаҳкамлаб, ялпи ҳосилни ва ҳосилдорликни йилдан-йилга ошира борадилар. Қишлоқ хўжалигининг бошқа турдаги маҳсулотларини етиштириш ҳам кўпаяди, жамоат чорвачилиги ривожланади.

Экономиканинг жадал юксалиб бораётганлиги маданий ҳаётни янада яшнатиш, халқнинг турмуш фаровонлигини ошириш учун мустаҳкам пойдевор вужудга келтирди. Ҳозирги пайтда қишлоқда хутор системасини тугатиш, шаҳар типидаги обод посёлкалар барпо қилиш, турмуш маданиятини юксалтириш учун юриш бошланди.

Идеология фронти ходимлари беш йиллик планни муддатидан илгари бажариш учун умумхалқ мусобақасини тобора авж олдириш йўлида бутун куч ва билимларини сарфлайдилар.

Область партия ташкилоти сиёсий-тарбиявий иш олиб боришда коммунистларнинг, бутун меҳнат аҳлининг диққат-эътиборини ҳал этилмаган вазифаларга, муҳим иқтисодий проблемаларга қаратмоқда. Область партия комитети, Ўрта Осиё қишлоқ хўжалик экономикаси илмий-текшириш институти ва «Билим» жамияти ўтказган илмий-иқтисодий конференция сўзимизнинг далили бўла олади. Бу конференцияда ишлаб чиқаришни интенсивлаш йўли билан қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш, пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари таннархини камайтириш, чорвачиликнинг рентабеллигини ошириш каби энг актуал масалалар юзасидан фикрлашиб олинди. «Экономика кунлари»да ҳам чуқур иқтисодий анализлар, илғор тажрибаларни ёйиш катта ўрин тутмоқда.

КПСС XXIII съездининг тарихий ҳужжатларини юксак кўтаринкилик билан кутиб олган областимиз меҳнаткашлари партия белгилаб берган буюк вазифаларни амалга ошириш учун фидокорлик ва жасорат билан курашадилар, коммунизмнинг моддий-техника базасини яратишга муносиб ҳисса қўшадилар.

ЮКСАК БАҲО

Ўзбекистонда ўтказилаётган белорус адабиёти ва санъати Декадасига келган Белоруссия кинематографчилари Ўзбекистондаги ўз шерикларининг ишлари билан танишмоқдалар. Биринчи учрашув Ўзбекистон ССР Министрлар Совети давлат Кинематография комитетида ўтказилди. Бу ерда «Ўзбекфильм» студиясида СССР халқ артисти К. Ёрматов яратган «Осиё устида бўрон» картинасини томоша қилиш учун меҳмонларни таклиф этишди.

— Бу картинани яратган коллективни эришган муваффақияти билан табриклаш мумкин, — деди Белоруссия ССР Министрлар Совети ҳузуридаги кинематография комитетининг раиси Б. В. Павленок. — СССР халқ артисти Шукур Бурҳоновнинг роли ҳаммамизни мафтун қилди. Шукур Бурҳонов халқ орасидан чиққан ва сидқидил билан революцион курашга берилган кишининг ўзига хос образини яратди.

Меҳмонлар ёш режиссёр А. Хачатуров яратган «Виждон амри» фильми билан танишганларида ўзлари севган артист билан яна учрашдилар. Меҳмонларнинг фикрича, Шукур Бурҳонов бу фильмда замондошимизнинг ролини бажариб, ўз талантининг янги поғонасига кўтарилган.

Республика халқ артисти М. Қаюмов кинолентага олган «Ўн уч қалдирғоч» ва «Ўзбекистон бўйлаб 8 минут» ҳужжатли фильмлари ҳам томоша қилинди. Қардош республиканинг кинематографчилари бу ҳужжатли фильмларга ҳам юксак баҳо беришди. (ЎзТАГ).

СУРИЯ БОШ МИНИСТРИ МОСКВАГА КЕЛДИ

МОСКВА, 18 апрель. (ТАСС). Сурия Араб Республикасининг Бош министри Юсуф Зуэйн Совет ҳукуматининг таклифига биноан, расмий визит билан бугун Москвага келди.

Ҳурматли меҳмонни ва унинг йўлдошларини Внуково аэродромида СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин ва бошқа расмий кишилар кутиб олишди. (ТАСС).

НОРИН ЖИЛВАСИ

АНДИЖОН. Уйингиз олдидан катта дарё ўтса-ю, унинг сувидан баҳраманд бўлолмасангиз, экин-тикинингизни суғоролмасангиз жуда алам қилади-да. Учқўрғонликлар ана шундай ҳолатни бошдан кечирганлар. Экини сувсизликдан толиқиб, қовжираб бораётган деҳқон неча бор Норин дарёсини жиловлашга уриниб кўрган. Аммо ўжар дарё суви асов отдек ўйноқлаб, инсонга тутқич бермай, боши оққан томонга кетаверган.

Мана, энди тошдан-тошга урилиб бемақсад оқаётган Норин суви инсонга эгилиб таъзим қиляпти. Учқўрғон гидроэлектростанциясини Норин суви ҳаракатга келтириб турибди. Қанчадан-қанча зумрад далалар, боғ-роғларни яшнатяпти.

Бир жойда инсон измидан чиқмаса, иккинчи жойга бориб тағин қайсарлиги тутар, тизгинни узиб, узоқ-узоқларга кетиб қоларди. Бу аҳвол Учқўрғон районида кўпроқ содир бўларди. Бу ерда Норин суви учга тақсимланади. Катта Фарғона каналига секундига 120 кубометр, Шимолий Фарғона каналига 110 кубометр Норин суви узатиларди. Қолган сув эса ўз йўлида давом этарди. Ёз ойлари, яъни сувга эҳтиёж ортиб кетган паллада дарё суви озаяр, юқорида айтилганидек, каналга зарур миқдорда сув чиқмай қоларди.

Ана шу қийинчиликлардан қутилишнинг бирдан-бир тўғри йўли Учқўрғон гидроузелини қуриш эди. Шундай қилинди. Ғоят муҳим ва масъулиятли ишни «Андижонводстрой» трестига қарашли 4- қурилиш-монтаж бошқармасининг коллективи бажарди. Гидроузел қурилиши 1965 йилнинг февраль ойида бошланди. Қурилишга юзлаб бульдозер, скрепер, экскаватор ва кўтарма кранлар берилди. Малакали машинистлар кеча-кундуз тиним билмасдан ишладилар. Оқибатда қисқа муддат ичида катта ишлар бажарилди. Экскаваторлар билан 222 минг кубометр, бульдозерлар билан 138 минг кубометр тупроқ ишлари бажарилди. Тўғонга 12 минг кубометр бетон ётқизилди ва гидроузел қурилиши асосан тугалланди.

Бу ишларни бажаришда Абдулла Жўраев бошлиқ бетончилар бригадасининг хизмати катта бўлди. Бригада коллективи зўр ғайрат ва ташаббус кўрсатиб ишлади. В. Липатов бошлиқ бригада дурадгорлари меҳнат жангида олдинги сафда бордилар. Экскаваторчилардан К. Безматерних, В. Гордеев ўз бурчларини садоқат билан уддаладилар. Тўғонга биринчи бўлиб сувни шу ўт юракли кишилар очишди.

Ана шу ватанпарварларнинг кучи билан куни кеча Учқўрғон гидроузели ишга туширилди. Норин дарёси жиловланди.

Гидроузелни белгиланган муддатдан 15 кун олдин фойдаланишга топширдик, — дейди 4- қурилиш-монтаж бошқармасининг бошлиғи В. Н. Фофанов, — давлат комиссияси гидроузел қурилишига аъло баҳо қўйди.

А. ҚУРОНБОЕВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

Дарагія браты беларусы

БЕЛОРУС ҚАРДОШЛАРНИ ТАБРИКЛАМОҚДА

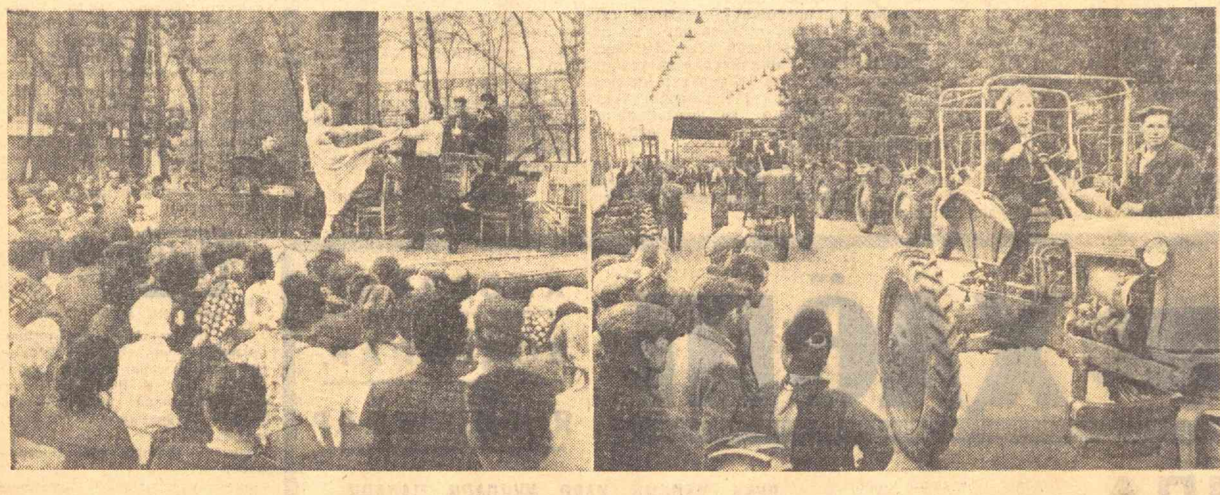

Белорус адабиёти ва санъати декадаси қатнашчилари Тошкент тўқимачилик комбинатига бориб, ишчиларга концерт қўйиб бердилар. Биринчи суратда: Белоруссия ССР халқ артисти Ирина Савельева ва Георгий Поповнинг чиқиши. Декада қатнашчилари трактор йиғув заводи коллективи хузурида бўлдилар. Ўнгдаги суратда Белоруссия ССР халқ чолғу асбоблари оркестрининг раҳбари Н. И. Жинович ўзбек тракторини миниб кўрмоқда.
В. Лейзерович, Р. Шамсиддинов ва Г. Пун фотолари. (ЎзТАГ фотохроникаси).

КОММУНИЗМ БИНОКОРЛАРИ ДЎСТЛИГИ

С. ПИЛАТОВИЧ,
Белоруссия Компартияси Марказий Комитетининг секретари.

Ҳаммамиз яқинда ўз ишини тамомлаган КПСС XXIII съезди таассуротлари қучоғидамиз. Совет Иттифоқи 12 миллионли Коммунистик партиясининг вакиллари партия ва мамлакат ҳаётининг энг муҳим масалаларини, [illegible] ва ишчанлик билан муҳокама қилдилар.

Бу режалар ҳақиқатан ҳам жуда улкан, аммо реал режалардир. Съездда[illegible] докладлар ва нутқларда ҳар бир республика ана шу планларни ортиғи билан бажариш учун жуда катта имкониятларга эга эканлиги кўрсатиб берилди. Янги табиий ресурслар ишга туширилмоқда, саноат корхоналари техника билан қайта қуролланмоқда, қишлоқ хўжалиги, фан ва маданиятни ривожлантиришга жуда катта маблағлар ажратилмоқда.

Белоруссия партия ташкилотларининг съезддаги делегатлари буюк форум кунларида ўзбек дўстлари билан тез-тез учрашиб турдилар. Биз съезд [illegible] таассуротларимизни ўртоқлашдик, партиянинг бирлиги ва жипслиги, съезддаги ленинча ишчанлик вазияти [illegible]. Шу билан бир вақтда биз ўзбек диёрида [illegible] учрашувларни муҳокама қилдик. [illegible] 17 апрелда Ўзбекистонда Белоруссия адабиёти ва санъати ўн кунлиги очилди. [illegible] Белоруссияга қадрли меҳмонлар келадилар.

Белорус халқи Ўзбекистон Совет Социалистик Республикасининг иқтисодиёти ва маданияти ривожланиши [illegible]. Халқларимиз бой тарихи, унинг ҳозирги кун мавзулари, коммунистик қурилиш проблемалари ҳақидаги [illegible], театр, кино, концерт ташкилотлари ишининг диққат марказида турганлигидан қувонмоқдамиз.

Белорус ёзувчилари, санъат арбоблари [illegible]. Я. Купала, Я. Колас, К. Чорний, М. Лынков, К. Крапива, П. Бровка, П. Глебка, М. Танк, А. Кулешов, И. Шамякин, Ф. Пестрак, И. Мележ, П. Панченко, А. Русецкий, В. Витка, А. Вялюгин, Я. Брыль, А. Кулаковский, А. Пысин, А. Звонак, М. Аврамчик ва бошқа белорус ёзувчиларининг асарлари [illegible]. Белоруссия Халқ шоири П. Бровканинг «Кунлар ўтиб бормоқда» шеърлар китоби учун Ленин мукофоти лауреати деган унвон берилди.

Социалистик реализм принциплари асосида ривожланаётган белорус адабиёти ва санъати [illegible].

Қардош халқларнинг санъатига, [illegible] белорус совет санъати [illegible] республикадан ташқарида ҳам шуҳрат қозонди. Композиторларимиз айниқса симфония ва камер-инструментал жанрларда ўз ижодларини активлаштирдилар. Сўнгги йилларнинг ўзидагина Е. Тикоцкий, Н. Аладов, Е. Глебов, Л. Алелиовуч, Г. Вагнер, Д. Каминскийлар бир қанча йирик симфоник полотнолар яратдилар. А. Богатерёв, В. Оловников, Д. Смольский, И. Лученок, Ю. Семеняколар инструментал ва вокал асарлар ёздилар. Авторларимизнинг бир қатор музика асарлари жамоатчилик томонидан юксак баҳоланди.

Белорус тасвирий санъати ҳам кенг ривож топди. Мўйқалам ва ҳайкалтарош усталарининг ижодида янги коммунистик жамият қурувчиси бўлган совет кишисининг образи марказий ўрин олмоқда. Белорус рассомларининг кўпгина [illegible], ҳайкалтарошларининг асарлари Бутуниттифоқ ва чет эл виставкаларида намойиш қилинмоқда, мамлакатимиздаги кўпгина музейларда қайта-қайта кўрсатилмоқда.

Белоруссия кинематографияси ҳам куч тўпламоқда. Ҳозир республикада ҳар йили беш-олтита бадиий ва 20-25 та илмий-оммабоп ва хроника-ҳужжатли кинофильмлар чиқарилмоқда. «Беларусьфильм» ва Минск илмий-оммабоп ва хроника-ҳужжатли фильмлар студияларига [illegible] катта [illegible] ҳаёти[illegible] кино [illegible] ғайрат билан меҳнат қилмоқдалар.

Белоруссия ССР Давлат академик хор капелласининг санъати (бадиий раҳбари СССР халқ артисти Г. Ширма) ўзига хос ёрқин миллий колорити ва юксак маҳорат билан ажралиб туради. Давлат халқ хори (бадиий раҳбари БССР халқ артисти Г. Цитович) ва БССР Давлат халқ оркестри (бадиий раҳбари БССР халқ артисти И. Жинович) ҳақида ҳам шундай дейиш мумкин. Белоруссия ССР Давлат рақс ансамбли (бадиий раҳбари БССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби Г. Опанасенко), Давлат симфоник оркестри (бош дирижёри БССРда хизмат кўрсатган артист В. Катаев), белорус опера ва балет театри солистларининг (СССР халқ артистлари Т. Нижникова, Н. Тимченко, БССР халқ артистлари Т. Шимко, В. Чернобаев, И. Сорокин, З. Бабий ва бошқалар) концертлари катта муваффақият қозонмоқда.

Эндиликда меҳнаткашларнинг кенг оммаси бадиий ижод билан шуғулланмоқда. Белоруссияда 21 мингга яқин турли ҳаваскорлик коллективлари бўлиб, уларда 300 мингдан ортиқ ҳаваскор қўшиқчилар, раққослар, музикачилар қатнашмоқда. 80 ҳаваскорлик коллективига Халқ ҳаваскорлик коллективи деган унвон берилди.

Миллий маданиятларнинг доимий ҳамдўстлиги, тараққиёти ва бир-бирини бойитиши учун социалистик воқелигимиз кўп йўллар ва имкониятлар очиб бермоқда. Бунда қардош [illegible] Москвада [illegible] кунликлари [illegible] ҳаётимизга [illegible] иттифоқдош [illegible] шаҳарлари[illegible] кунликлар ўт[illegible] кунликлар қар[illegible] мустаҳкамлаш[illegible] маданиятни барпо [illegible].

Ўтган йили Белоруссия меҳнаткашлари Россия Федерацияси санъат усталарини қизғин ва самимий кутиб олдилар. Юртимизга бутун жаҳонга донг таратган ижодий коллективлар ва ижрочилар келишди. Рус санъати ўн кунлиги пайтида заллар кишилар билан лиқ тўлди ва белорус томошабинлари ҳамда тингловчиларининг қалбида ўчмас из қолдирди.

Республика бадиий коллективлари РСФСРда Белоруссия санъати фестивалига зўр ҳаяжон билан тайёргарлик кўрдилар. Бу фестиваль бундан атиги бир неча кун муқаддам тамом бўлди. Белорус профессионал санъати биринчи марта Россия Федерациясининг энг чекка районларида, жуда кенг бадиий программада намойиш қилинди. РСФСРнинг йирик областлари — Кемерово, Новосибирск, Омск, Свердловск областларида кўплаб концертлар кўрсатилди, ижодий учрашувлар бўлди, энг муҳими — қардош халқлар ўртасидаги дўстона алоқалар янада мустаҳкамланди.

Эндиликда эса серқуёш Ўзбекистонда белорус адабиёти ва санъати ўн кунлиги бошланмоқда. Бу ўн кунлик РСФСРда ўтказилган фестивалимизнинг давомидир.

Республикамиз адабиёт ва санъати арбоблари бу ўн кунликни янги ижодий ҳисобот, жаҳонга машҳур бўлган истеъдодлар етказиб берган ўзбек халқи олдидаги катта имтиҳон деб билмоқдалар. Сизнинг ажойиб пойтахтингиз Тошкент шаҳрида ва бошқа жуда кўп ўзбек шаҳарларида, қурилишларда, колхозларда адабий кечалар, учрашувлар бўлади. БССР Давлат халқ оркестри, БССР Давлат халқ хори ва Давлат рақс ансамбли, солистлар ва эстрада группалари концертлар кўрсатадилар. Биз ўзбек биродарларимизга белорус халқининг қувноқ санъатини мумкин қадар яхшироқ ва кенгроқ кўрсатишни истаймиз, миллий адабиётимиз билан яхшироқ таништиришни истаймиз. Ўн кунлик давомида ўзбек экранларида белорус бадиий ва ҳужжатли кинофильмлари намойиш қилинади, рассомларимиз, графикларимиз, ҳайкалтарошларимиз ва халқ ижодкорларимиз асарларининг виставкалари очилади.

Адабиётчиларимиз ва санъаткорларимиз ўзбеклар ўлкасини ўз кўзлари билан кўришдан, бу ўлканинг меҳнатсевар кишилари билан танишишдан, қадимий ўзбек маданиятининг тарихий ёдгорликларини кўришдан, Ўзбекистон адабиётчилари ва санъат усталарининг чиқишларида, ижодий кечаларида биргаликда иштирок этишдан беҳад хурсанд бўладилар. Халқларимиз адабиёти ва санъатининг ўн кунликлари маданий қурилишни, бадиий ижод тараққиётини ўзаро бойитишнинг яхши мактаби бўлиб хизмат қилади.

Партия XXIII съезди маданият арбоблари олдига катта вазифалар қўйди. Бу вазифаларни барча қардош республикаларнинг ёзувчилари, композиторлари, рассомлари, артистларининг биргаликдаги куч-ғайрати билангина ҳал этиш мумкин. Совет адабиёти ва санъати янада қудратли идеологик қурол, меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялашнинг зарбдор кучи бўлиб қолиши лозим.

Бунинг учун ёзувчилар ва санъат арбобларида барча имкониятлар бор. Коммунистик партия ижодий ходимларнинг меҳнаткашлар оммасини маънавий бойитишга, ҳар бир босқичда халқ ва партия амалга ошираётган вазифаларнинг бажарилишига ёрдам берадиган ташаббусларини ҳамиша қўллаб-қувватламоқда.

Совет кишилари социалистик маданиятнинг ёрқин булоғидан баҳра олиш учун тез орада янада кўпроқ бўш вақтга эга бўладилар. Ҳафтада икки дам олиш куни меҳнаткашларнинг бадиий адабиётни кўпроқ ўқишларига, театр, кино ва концертларга тез-тез бориб туришларига имкон беради. Булар эса келажак кишисини тарбиялашга хизмат қилади. Янги жамият бинокорига зарур бўлган моддий ва маънавий бойликлар оқими тобора кучаймоқда ва кенгаймоқда.

Ўзбекистонда ва Белоруссияда ўтказиладиган ўн кунликлар ана шу оқимнинг бир ирмоғидир. Бугун биз бутун қалбимиздан шундай деймиз: яша, серқуёш Ўзбекистон! Яша меҳнатсевар ва талантли ўзбек халқи! Биз сенинг ҳузурингга суви чашма сувидек мусаффо ва феруза кўллар ўлкаси бўлган Белоруссиядан, бепоён ўрмонлар ўлкасидан келдик. Меҳмондўст белорус халқи ўз юртида сенинг талантли вакилларингни кутади.

Петрусь БРОВКА,
Белорус халқ шоири, Ленин мукофоти лауреати

ҲАМИША ЛЕНИН БИЛАН

ПОЭМА

◆ ◆

Шарқ уфқида тонгнинг жамоли
кўркам,
Гувлаб, урилади дарё қирғоққа.
Туни билан ёғиб чиққан қорни
ҳам
Апрель айлантирмиш тошқин
ирмоққа.
Булут орасидан нурланиб боқар
Тиниқ артилгандай зангори само.
Очиқ ойналардан офтоб балқар.
Қайноқ шуъласидан олам дилрабо.
Белорус ўрмони қалин ва
тирбанд,
Қушчалар чуғурлаб, бахтдан
бонг урар.
Толлар-маржон таққан гўзаллар
монанд
Айқин сувлар узра нозланиб
турар.
Бойчечак туғилар, демакки ҳозир
Ернинг бор шарбати ишлар
авжида.
Кўчада болалар қий-чуви қизир,
Қоғоз қайиқ елар ариқ мавжида.
Баҳор томчилари қувноқ
сачрайди,
Денгиз тўлқиними ё бир шалола...
Симбирскда худди шундай бир
пайти
Ўйнаб юрарди бир хаёлчан бола.
Хаёлан кезарди кўп эллар бўйлаб,
Хаёлан океан, уммон ошарди.
Балки янги йўллар ҳақида ўйлаб,
Оламнинг ташвиши билан яшарди.
Чайқалган кеманинг бўлар
мафтуни,
Изидан боқарди, хаёл бекиёс.
У пайтда Володя дердилар уни,
Ўйлари, қараши катталарга хос.

* * *

Илк баҳор нуридан яшнаганда ер,
Туғилган кунини биз
нишонлаймиз.
Унинг нафасидан дилдаги меҳр.
Унинг ўлимига ҳеч ишонмаймиз.
У ҳаёт, сукутни билмас юраги,
Буюк хаёллари, ўйлари ўктам.
Эллардан элларга ўтиб юради,
Айланар Вьетнам ўрмонларин ҳам.
Халқлар юрагида меҳри бебаҳо.
Ўтган йўлларининг йўқдир поёни.
Кенг манглайин безар инсоний
даҳо,
Фикрлар тўлқинин борми баёни?
Қудратли иттифоқ орзу-умиди,
Жаҳон халқларига ҳамдарду
ҳамдўст.
Ҳар халқнинг ўз ўғли саналар
эди,
Бизнинг Минскда худди белорус.
Гарчанд ташланмасди кўзга у
бирдан,
Оддий кишилардек оддий бир
одам.
Аммо энг донишманд, ёркин
фикрдан
Уни таниб олар меҳнаткаш олам.

* * *

Худди партиядай ўткир нигоҳи.
Замон-замонларни кўради кўзи.
Партиянинг кўрар кўзи ҳам
Доҳий,
Келажак йўлларин ёритар ўзи.
Миллион-миллионларга бахт этар
орзу,
Меҳнаткаш инсонга дўсту
биродар.
Қалблар, байроқларда ярқирар
сўзи
Зарҳал билан порлаб, жонга
баробар.
У — ҳақиқат бўлган ишончу
матлаб,
Ҳақиқатнинг ўзи, замон таянчи.
Мустамлака эллар қаддини
ростлаб,
Зулм кишанларин узмоқда
янчиб.
Пойтахт, қишлоқларда ҳаёт
кўклами,
Офтоб чарақлаб ёғду сочади.
Қайгаки Лениннинг етса қадами,
Эрку тинчлик унда чеҳра очади.
Эслайман, қашшоқ бир қишлоқча
юртим,
Тентир эдим ўрмон, ўт орасида.
Кўплар қатори у мени ҳам кўрди:
Тўрва осган чўпон, бир норасида.
Эшитдим ўшанда Лениннинг сўзин,
Алифбо ва дафтар тутди қўлимга.
Унинг даъватига бағишлаб ўзим,
Тушдим ҳаётдаги мен ўз йўлимга.
Кимга бўлган бўлса бу бахт
муяссар,
Кимки юрган бўлса худди шу
йўлдан,
Ревком, Комбед сўзин у яхши
англар,
Мамнун бўлиб бизнинг
ўт-комсомолдан.
Ешликда юракка, қонларга
синггган
Олов туйғу сўнмас, мангу
ёққанмиз.
Томчи-томчилардан биз дарё
бўлиб,
Партия-океан сари оққанмиз.
Партия билан мен тирикман
пойдор,
У мени юксалтар пояма-поя,
Барча қитъаларда коммунистлар
бор,
Биз билан ҳамфикр, ҳамдард,
ҳамғоя.
На денгизлар суви, на тоғ
чўққиси
Ажратолгайдир дўстларни бирдам,
Бизни пайвандлаган Ленин
туйғуси,
Букилмас ирода, энг улуғ одам.
Олис диёрдаги, эй, дўсту ўртоқ,
Бир йўлдан борамиз, елкадош,
дадил.
Ғарбдами, Шарқдами ҳамиша, ҳар
чоқ
Мақсад йўлларида якдилмиз,
якдил.
Ҳақиқат, инсоний ҳақ-ҳуқуқ учун
Давом этар ҳали энг одил
жанглар.
Тинчлик қўшиқлари кўрсатиб
кучин
Жаҳон кўчалари бўйлаб
жаранглар.
Турма панжарасин парчалаб ўтиб,
Зулматдан зиёга сен интилган он,
Жаҳон эли сенинг қўлингдан
тутиб.
Турма деворига солғуси ларзон.
«Аврора»нинг Октябрь
ёлқинларидан
Бошланган бу дўстлик метин,
мустаҳкам.
Шеригимиз қайғули, оғир
кунларда,
Шодлигу севинчни кўрамиз
баҳам.
Кўз билан кенг юртни илғамоқ
маҳол,
Фақат юрак билан этиш мумкин
ҳис.
Сенинг ўз уйингдир зангори
Шимол,
Қуёшли Жануб ҳам уйингдир
азиз.
Узоқ районларда қурғоқ келса
йил,
Вужудинг ташналик, оташдан
ёнар,
Ором, ҳаловатни унутади дил,
Ташвиш, ҳаяжондан қалбинг
тўлғанар.
Ўйлайсан: шундай бир кучинг
бўлсаки,
Зарурати келиб қолгани маҳал,
Булутлар карвонин йўлласанг,
токи
Чанқоқ ер ёмғирдан яшнаса гўзал.
Бўлиб боғу-роғлар умрига оғу
Мабодо совуқ ел-офат эсганда,
Кўксингни аёзга қалқон қилсангу,
Япроққа бахш этсанг яшиллик,
ханда.
Бурчимдир, қўрқувни билмасдан
сира
Дўстларни балодан ҳимоя қилиш,
Ягона оила бўлиб яшашни,
Ишлашни ўргатган бизларга
Ильич.
Шиддатли жанг-жадал кунларида
ҳам,
Ҳамиша шу бурчни тутганмиз
ёдда.
Устознинг ҳар сўзи ёвқуру ўктам,
Дўсту қондош қилди бизни
ҳаётда.
Ажал дўлларига учраб неча бор,
Ёнган қишлоқлардан ўтдик
ғазабда.
Биримиз бу жангда қуласак
ночор,
Ўрнига биримиз юксалдик сафда.
Киевда, Мгада, Калач ёнида
Жангчилар қалбига мардлик этиб
нақш
Гвардия байроғи — шараф-
шонидан
Ильичнинг сурати боқди
илҳомбахш.
Жингиртоб далалар, йўллардан
ўтдик,
Ғам, кўз ёш денгизи — мисоли
оғу.
Она-ер қадрини биз баланд тутдик,
Чунки Ленин униб-ўсган диёр бу.
Даҳшатли гулдирак, ёнғинлардан
сўнг
Яна қайтишдик уй-уйларимизга.
Осмон ҳам хафақон, аламнок ва
тўнг,
Яра изи кўча-кўйларимизда.
Дўстим, у йилларнинг қайғуси
беҳад.
Минск ёнғиндан чиққанди энди.
Култепа бағридан яна чекиб қад,
Қайта туғилмоғи гумондай эди.
Одамсиз, даҳшатли тусдайди
шаҳар,
Қону зўравонлик ўтиб жонидан.
Қайта туғилгайми дердик ҳар
сафар,
Ўтиб харобазор уйлар ёнидан.
Аламу ташвишда боқар эдик биз
Ҳар бир районига, маҳалласига.
Москва, Ленинград, Ўрол
изма-из
Ёрдамга келдилар, оғир фаслида.
Азиз дўстлар бўлди жонимизга
жон,
Ҳар бири меҳрини бағишлаб
бошдан.
Рига, Тбилиси, Киев ёнма-ён,
Ёндош турди Боку, Ростов ва
Тошкент.
Энди биз қувончу ифтихор билан
Янги Минскни кезамиз бугун.
Шаҳар офтобга юксалиб баланд,
Баҳор қуёшидан яшнайди гулгун.
Парку хиёбонлар лоладан қирмиз,
Хушрўй бинолари тиғиз,
қатма-қат.
Ленинча дўстликдан бадавлатмиз
биз,
Ленинча дўстликдан биздаги
қудрат.

* * *

Қизил майдон узра мармар
мақбара,
Шунда ором олар мангу
барҳаёт,
Осуда ва ўйчан бир қиёфада
Худди ухлаётган сингари устод.
Шундай туюларки, чўнг сукут оша
Унинг нафасини тинглайсан аниқ.
...Мақбарадан чиқсанг — у сенга
йўлдош,
Меҳри, нури доим қалбларда
ёниқ.
Мураккаб ҳаётий йўлларни босиб,
Даврнинг зил юкин кўтариб,
рўй-рост,
Ҳар лаҳза Ленинга мосу
муносиб —
Бўлишга интилиш — энг олий
ихлос.
Лениндай яшашдир бизнинг
эътиқод,
Дўстлик, меҳнат завқи яшар
дилларда.
Қадами товушин эшитамиз шод,
Коммунистлар гурс-гурс юрган
йўлларда.
Йигирманчи съездда қатнашганим
йўқ.
Аммо ўша машҳур февраль
кунида,
Мандатсиз бўлса-да қалбимиз
тўлиқ
Иштирок этгандир бахт тўлқинида.
Ёркин, тантанавор [illegible] ичида
Учрашдик ягона, аҳил оила.
Халқ бахти — партия тузган
режада,
Партия сўзлашди ўз халқи ила.
Ҳар бир сўз қалблардан олар эди
жой,
Барча тириклардан барҳаёт киши
Биз билан бирликда ўтириб
залда,
Кузатарди улуғ мамлакат ишин.
Партиянинг доно, улуғ мажлиси,
Суҳбат қизир эди элнинг
бахтидан.
Барини тингларди Ильичнинг ўзи,
Юзлари нурланиб халқи аҳдидан.
Мамлакат ўзининг бепоён кўркин
Намойиш қилгандай доҳийга
бир-бир:
Барнаул ёғдусин кўрарди у кун,
Кўз ўнгида қозоқ чўллари,
Сибирь...
Ҳосилдор далалар чарх урар эди,
Уфққа ёйилиб қўрийлар, бўзлар,
Комбайн чироқлари ярқирар эди,
Трактор мўл-кўллик завқидан
сўзлар.
Фаровон Ватанни кўрар эди у,
Зўрлик ва зулматни сўндирган
диёр.
Бир пайт уни шундай этганди
орзу,
Орзу ҳақиқати этар бахтиёр.
Худди афсонадан чиққандай
гўзал,
Нурланиб кўринар унга Ангара.
Братск ГЭСининг қурувчилари
Мардликдан яратган тугал
манзара.
Тирикдай, биз билан эшитарди у
Ишлар, қурилишлар қувноқ
садосин.
Неман — кўз ўнгида зангори
кўзгу,
Кўрар эди мовий Сожнинг
зиёсин.
Кўрарди атомнинг тинчлик
хизматин,
Миллионча юлдуздан уюшган
бу нур.
Бўронлар ўкирган қутб бағрида
Ботир қутбчилар ишлашин
мағрур.
Кўрарди, Ватанни қучиб иқтидор,
Юксалиб, камолат касб этганини.
Қанча балоларга бўлсак-да дучор,
Қудрат, саодатга нақд етганини.
Гоят оғир пайтлар кечди
бошлардан,
Зулмини ўтказди очлигу аёз,
Баъзан қараб бўлмас эди
устларга,
Бир ҳолда бўларди кийим-бош,
либос.
Аммо биз ҳайиқмай юрдик
илгари,
Қанот бағишлади ишонч доимо,
Кийинмасак-да модачилар
сингари
Мақсаду қалбимиз эди мусаффо.
Улуғ келажакка умид муқаддас,
Ўз диёримиз билан этамиз фахр.
Йигирманчи съездда биз-ла
ҳамнафас.
Иштирок этгандир доҳиймиз, ахир.

* * *

Мураккаб, залворли йўлларни
босиб,
Даврнинг зил юкин кўтариб
рўй-рост,
Ҳар лаҳза Ленинга мосу муносиб—
Бўлишга интилиш—энг олий ихлос.
Лениндай яшашдир олий эътиқод,
Дўстлик, меҳнат завқи яшар
дилларда.
Қадами товушин эшитамиз шод,
Коммунистлар гурс-гурс юрган
йўлларда.
Бутун улкан бизнинг сайёрамизда
Каттаю-кичикка азиз бу исм.
Прагада, байрам тантанасида
Байроқча кўтарган болани кўрдим.
Бардам, тетик қадам ташлаб
юрарди,
Юзида ўйнарди қувонч, табассум.
Кичик байроқчада Ленин сурати,
Меҳру ҳаяжондан тўқилган расм.
Йигитча дилида зўр эҳтироми,
Гарчанд ҳали анча бўлса-да
мурғак,
Илк бор айтган сўзи Лениннинг
номи,
Ленин номи билан сўзлаган гўдак.
Гиберн кўчасида бир уйга кирар
Отаси-ла шаҳарни сайр этган кези.
Прага аҳлига таниш бу манзил,
Бу уйда ишлайди Ленин музейи.
Ундаги ҳар китоб ва барча буюм
Ленининдан мангулик улуғ хотирот.
Прагалик бола тасаввурида
Улғаяр янгича ҳаяжон, қанот.

* * *

Ленин иродаси дўстликка кафил,
Биз олға, юксакка ташлаймиз одим.
Шу йўлдан оғишмай борамиз якдил
Ўзим ҳам ва менинг барча
авлодим.
Ўт-оташ кўрада ёллиғланган қурч
Қотишма, пайвандлар бордир
жаҳонда.
Аммо партиядан мустаҳкамроқ куч
Йўқдир ва бўлмагай ҳеч бир
замонда.
Тиниқ чашмаларда кумушранг
жило,
Қуёш ёғдусидан милдирар кўзи.
Аммо ҳар қандайин чашмадан аъло,
Мусаффо виждоним, партиям,
ўзинг.
Кенгликлар устида ҳокимона юк
Азамат тоғларнинг чўққи, пояси.
Аммо партиядан баланду буюк
Бўлмагай ҳарқандай тоғнинг қояси.
Тўплаб ҳаяжону фикр-ҳисларимни,
Партиям ҳақида куйлайман жўшиб.
Орзум—шу камтарин мисраларимни
Она-юрт куйласа қуйига қўшиб.
Инсонлар қалбига йўл топса бир
бор,
Бу шеърим дилларда қўзғаб
эҳтиром,
Доҳийга меҳримиз этолса изҳор,
Унда жарангласа энг табаррук ном.

Русчадан
Ж. ЖАББОРОВ таржимаси.

ҚАРДОШЛАРИМИЗ ИЖОДИ

Ўзбекистон ССР Маданият министрлигига қарашли Марказий Виставкалар залида қардош Белоруссия халқи адабиёти ва санъати декадасига бағишланган Совет Белоруссияси рассомларининг катта кўргазмаси ташкил этилди. Виставкада белоруссиялик мўйқалам соҳибларининг ижодларидан намуналар қўйилган. Шуниси характерлики, экспозицияларнинг деярли ҳаммаси Улуғ Ватан урушидан кейин яратилгандир. Кўргазмада санъаткорларнинг турли жанрларда яратилган полотнолари, графикага оид асарлари, ҳайкалтарошлик, ўймакорлик санъати намуналари кенг ўрин олган. Виставкани кўздан кечирар экансиз, Белоруссия ССР халқ рассомлари И. О. Ахремчикнинг «Сирень», В. В. Волковнинг «Хирург портрети», Е. А. Зайцевнинг «Асалчи портрети», В. К. Цвирконинг «Қиш», Белоруссия ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоблари К. М. Космачевнинг «Кун чиқиш», В. П. Суховерховнинг «Коммунистик меҳнат зарбдори портрети», А. О. Последовичнинг «Нефтстрой ишчисининг портрети», рассомлардан Г. Г. Азгурнинг «Қайинчалар», А. С. Бархатковнинг «Биринчи қўшиқ», В. А. Громиконинг «Ёшлик», М. Я. Лисовскийнинг «Ўқитувчи аёл», Г. А. Витковскийнинг «Куз», П. К. Белоусовнинг «Дарвозабон», Г. И. Муромцевнинг «Ҳосил» каби полотнолари, графика ва ҳайкалтарошлик жанрида яратилган қатор асарлари томошабинларнинг диққатини ўзига жалб этади.

Қардошларимиз тасвирий санъати кўргазмаси тематиканинг ранг-баранглиги, экспозицияларнинг ҳаётий ва ҳаққоний қилиб яратилганлиги ҳамда авторларнинг турли бўғинга мансублиги билан айниқса ажралиб туради.

Белоруссиялик санъаткорларнинг катта кўргазмасига марҳамат!

Ш. АБДУЛЛАЕВ.

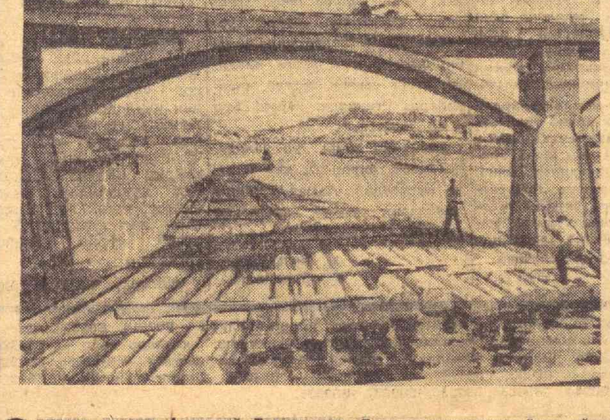

Суратда рассом Анатолий Толкачнинг «Янги қурилишларга ёғоч жўнатиш» полотносининг фоторепродукцияси.

Сўз—рақамларга

СССР АҲОЛИСИ ҚИРҚ ЙИЛДА

1926 йил декабрда аҳоли Бутуниттифоқ рўйхатга олинган эди. Унинг якунлари Совет давлатининг халқ хўжалигини тиклашдаги муваффақиятларини акс эттирди. Биринчи беш йиллик планини тузишда ана шу рўйхат маълумотлари асос қилиб олинган.

«Известия» мухбири СССР Марказий Статистика бошқармаси Аҳолини Бутуниттифоқ рўйхатга олиш бошқармаси бошлиғининг ўринбосари Г. М. Максимовдан ўтган қирқ йил ичида мамлакатимиз аҳолисининг сони ва составидаги асосий ўзгаришлар ҳақида сўзлаб беришни сўради.

Савол: СССР аҳолисининг сони қандай ўзгарди?

Жавоб: 1926 йилда СССР нинг ўша вақтдаги чегара доирасидаги территориясида 147 миллион киши яшар эди. Улуғ Ватан уруши йилларида кишиларнинг кўплаб ҳалок бўлганига қарамай, СССР аҳолиси 1966 йил бошларига келиб 85 миллион кишига кўпайди ва 232 миллион кишига етди. Ҳозир мамлакатимиз аҳолисининг тўртдан уч қисмини Октябрь революциясидан кейин туғилган кишилар ташкил этади.

— Иттифоқдош республикалар аҳолисининг сони қанча кўпайди?

— Юқорида айтилган вақт ичида Ўрта Осиё республикалари ва Қозоғистон аҳолиси жуда тез кўпайди. Бу республикаларнинг аҳолиси 13,7 миллион кишидан 29,9 миллион кишига (2,2 баравар) кўпайди. Закавказье республикаларида 5,9 миллиондан 11,4 миллион кишига (1,9 баравар) кўпайди. Урал, Ғарбий ва Шарқий Сибирь, Узоқ Шарқ аҳолиси ҳам кескин кўпайди.

— Шаҳар ва қишлоқ аҳолиси сонида қандай ўзгаришлар юз берди?

— 1966 йил бошларига келиб СССР шаҳарларидаги аҳоли сони 125 миллион кишига етди, яъни 1926 йилдагига нисбатан 4,7 баравар кўпайди. Шаҳарлар сони 709 тадан 1802 та, шаҳар типидаги посёлкалар сони 1216 тадан 3391 тага етди. 1926 йилда фақат Москва ва Ленинградгина 1 миллиондан кўпроқ аҳоли яшар эди. [illegible] 1 миллиондан кўп аҳоли яшайдиган шаҳарлар қаторига Киев ва Боку, Тошкент ва Горький, Харьков ва Новосибирск қўшилди. Шу вақт ичида Москва аҳолиси 2 миллиондан 6,5 миллион кишига ва Ленинград аҳолиси 1,6 миллиондан 3,7 миллион кишига етди.

1926—1965 йиллар мобайнида қишлоқ аҳолиси 121 миллион кишидан 107 миллион кишига тушиб қолди.

— Ҳозирги вақтда аҳолининг социал состави ва иш билан бандлиги қай тарзда?

— Мамлакатимизда социализмнинг қурилиши совет жамиятининг социал составини тубдан ўзгартириб юборди. Ҳозир совет жамияти состави ишчилар синфи, колхозчи деҳқонлар ва совет интеллигенциясидан — ақлий меҳнат ходимларидан иборат. 1926 йилги рўйхатга олиш вақтида мамлакатимизда 1 миллиондан ортиқ [illegible] бор эди. [illegible] 1930 йилдаёқ тугатилган. Совет Иттифоқида ишсизлик йўқ. Совет Иттифоқида ишлаб чиқариш ўсган ва маданият юксала борган сайин ақлий меҳнат билан банд бўлган ходимлар сони муттасил равишда ошиб бормоқда. 1965 йилда ишчилар ва хизматчилар 76,9 миллион кишига етди. Бу эса 1928 йилдагидан 66,1 миллион кишига ортиқ. 1926 йилда ақлий меҳнат билан шуғулланувчи 2,6 миллион ходим бор эди. Эндиликда улар 25 миллион кишидан ошди. Ёки иш билан банд бўлган аҳолининг бешдан бири ақлий меҳнат билан шуғулланмоқда. 1926—1959 йиллар мобайнида инженер, техниклар ва агрономлар сони 15 баравар, илмий ходимлар сони 23 баравар, врачлар ва ўрта маълумотли медицина ходимлари сони 8,5 баравар, ўқитувчилар ва бошқа маданият ходимлари сони 7 баравар кўпайди. Токарлар ва металл станоклари олдида ишловчи бошқа ишчилар сони 18 баравар, слесарлар, асбобсозлар ва [illegible] сони 10 баравар, машинистлар ва техниклар сони 16 баравар, шоферлар сони 176 баравар, тракторчилар ва комбайнчилар сони деярли 600 баравар ортди.

— Аҳолининг умумий билим ва маданий савиясида қандай ўзгаришлар юз берди?

— Совет Иттифоқи ёппасига саводхон мамлакатга айланди. Ҳар бир республика, область ва ҳатто олис округда ўрта ва олий маълумотли шахслар сони йилдан-йилга кўпайиб бормоқда. Революциядан олдинги, яъни 1897 йилдаги рўйхат маълумотларига кўра, Россияда фақат 1,4 миллион кишигина олий ва ўрта маълумотли эди. [illegible] капиталистлар, помешчиклар, чиновниклар, черков хизматчилари ва уларнинг оила аъзолари эди.

Ҳозир СССРда ўрта (тўла ва тўла бўлмаган ўрта) ва олий маълумотли кишилар 80 миллиондан ортиқдир. 1939 йилда аҳолининг 8,3 проценти ўрта ва олий маълумотли бўлса, 1966 йил бошларида бу кўрсаткич 35 процентга етди.

(«Известия», 1966 йил 14 апрель).

РАДИО БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

8.35 — Қўшиқлар, 9.30 — Рақс куйлари, 9.45 — КПСС XXIII съезди қарорларини ҳаётга татбиқ этамиз (рус.), 10.10 — Фортепьяно учун концерт-поэма, 10.30 — Ўзбек мусиқали драмаларидан парчалар, [illegible] 11.25 — [illegible] 12.15 — Спорт янгиликлари, 12.30 — Романслар, 13.40 — Классик куйлар, 14.40 — Қишлоқ хўжалик ходимлари учун, 16.15 — Ўзбекистонда Белоруссия адабиёти ва санъати декадаси, 18.10 — Декада иштирокчилари, 18.30 — Концерт, 19.20 — [illegible] 20.00 — Белоруссия давлат халқ рақс ансамбли концерти, 20.00 — [illegible] (рус.), 20.10 — «Абадий барҳаёт» (рус.), 20.45 — «Билим — оммага», 22.00 — Дунё воқеалари, 22.10 — Ўзбек халқ қўшиқлари, 22.30 — В. И. Ленин ҳақида ҳикоялар (рус.), 23.00 — [illegible] 23.35 — [illegible] спектакли (Москва).

Халқаро ҲАЁТ

ХАБАРЛАР, ВОҚЕАЛАР, ЯНГИЛИКЛАР

ДИҚҚАТ МАРКАЗИДА

ПРАГА. Чехословакия Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари, Чехословакия Социалистик Республикасининг Президенти Антонин Новотний Прага коммунистларининг шаҳар конференциясида сўзлаган нутқида КПСС XXIII съездининг жаҳон социалистик системаси мамлакатлари ва халқаро коммунистик ҳаракат учун жуда катта аҳамияти борлигини уқтириб ўтди. КПСС XXIII съезди, деди у, халқаро коммунистик ҳаракатни ривожлантиришнинг асосий масалаларида коммунистик ва ишчи партиялар қарашларининг бирлигини мустаҳкамлашда ғоят зўр роль ўйнади. Съезднинг улуғ аҳамияти аввало шундаки, деди **А. Новотний,** барча партияларнинг вакиллари ўзларининг нутқларида Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг сиёсатига якдиллик билан қўшилганликларини, КПСС ўз фаолиятида қардош партияларнинг 1957 ва 1960 йиллардаги кенгашларида қабул қилинган принципларга таяниб иш олиб бораётганлигини таъкидладилар.

БУДАПЕШТ. Венгрия Социалистик ишчи партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Янош Кадарнинг «Непсабадшаг» газетасида босилган «Москванинг жаҳон халқларига мактуби» сарлавҳали мақоласида бундай дейилади: бутун дунёда тараққиёт кучлари билан реакция кучлари ўртасида, социализм билан капитализм ўртасида, озодликка интилаётган халқлар билан империализм ўртасида, уруш кучлари билан тинчлик кучлари ўртасида тўхтовсиз кураш бораётган шароитда шу нарса айниқса равшан кўриниб турибдики, Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг XXIII съезди дўстлар ва душманларнинг, бутун халқаро жамоатчиликнинг диққат марказида турди. XXIII съезд, дейилади мақолада, XX ва XXII съездларнинг бош йўлини мустаҳкамлади ва давом эттирди, 1957 ва 1960 йиллардаги Москва кенгашларининг қарорларига ўзининг содиқлигини яна бир марта уқтириб ўтди. Биз буни жуда муҳим, деб ҳисоблаймиз.

СОФИЯ. «Работническо дело» газетаси бундай деб ёзади: халқаро коммунистик ва революцион ҳаракат, жаҳон прогрессив жамоатчилиги КПСС XXIII съездини қизиқиб кузатиб борганлиги съезд ишларининг ва унда қабул қилинган қарорларнинг ғоят муҳимлигини кўрсатиб турибди. КПСС XXIII съезди социалистик интернационализмнинг, буюк бирдамликнинг қудратли намойиши бўлди. Съезднинг халқаро Коммунистик партия сафларини марксизм-ленинизм негизида тағин ҳам маҳкамроқ жипслаштиришга чақирганлиги барча коммунистларнинг, империализмга ва реакцияга қарши курашаётган барча кишиларнинг қалбидан мустаҳкам жой олди. Съезднинг ишини ғоят қизиқиб кузатиб турган болгар коммунистлари, барча меҳнаткашлар унинг қарорларидан ниҳоят даражада мамнун бўлдилар.

«Работническо дело» газетасидаги мақоланинг охирида бундай дейилади: яқинда Болгария Коммунистик партиясининг IX съезди очилади. Шаҳар ва қишлоқларнинг меҳнаткашлари бу катта воқеани муносиб кутиб олишга, уни янги меҳнат ғалабалари билан нишонлашга ҳозирланмоқдалар. КПСС XXIII съездининг қарорлари халқимизнинг сиёсий ва ишлаб чиқариш активлигини оширишга ёрдам бериши шак-шубҳасиздир. XXIII съезднинг идеялари, унинг ажойиб қарорлари йўлимизни ёритиб турибди, социализм ва коммунизм учун олиб бораётган курашимизни енгиллаштирмоқда.

(ТАСС).

КУБА ҲАРБИЙ ҲАВО КУЧЛАРИ ПАРАДИ

ГАВАНА, 18 апрель. (ТАСС). Кеча Куба халқи ҳарбий ҳаво кучлари ва ҳаво ҳужумидан мудофаа кунини байрам қилдилар. Гавананинг денгиз соҳили бўйидаги кўчаси эрталабданоқ пойтахтнинг юз минглаб меҳнаткашлари билан тўлди.

Шу ерда ўрнатилган минбарларда Куба Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Фидель Кастро бошчилигидаги Куба Компартияси Марказий Комитети аъзолари ҳозир бўлдилар. Байрам шарафига берилган артиллерия салюти ҳамда миллий гимн ижро этилгандан кейин ҳарбий ҳаво кучлари ва ҳаво ҳужумидан мудофаа қисмларининг намунали машқлари кўрсатилди.

ТУНИС МИЛЛИЙ ҲУКУМАТИНИНГ 10 ЙИЛЛИГИ

ТУНИС. Тунис президенти Ҳабиб Бургиба бошчилигидаги миллий ҳукумат тузилганлигининг 10 йиллигини нишонлади. Шу воқеа муносабати билан Тунис президенти иккита миллий саноат корхонасини, Мегринда қурилган шиша заводини ва Бирель-Кассъадаги тўқимачилик комбинатини тантанали вазиятда очди.

ЖАҲОН БИР ҲАФТА ИЧИДА

ТАНГЛИК ДАВОМ ЭТМОҚДА

Бир ойдан кўпроқ вақтдан бери Жанубий Вьетнамдаги йирик шаҳарларнинг ҳаммасида жуда катта норозилик ҳаракати давом этмоқда. Сайгон, Гуэ, Дананугда айниқса кескин вазият вужудга келди. Сайгондаги хунта ҳукуматга қарши ва Америкага қарши шиорлар билан чиқаётган шаҳар аҳолисининг ҳаракатини шошилиб, «коммунистлар таъсири остидаги» ҳаракат деб эълон қилди, бош министр Као Ки эса, Дананг ва Гуэ шаҳарларини «куч ёрдами билан озод қиламан» деб ваъда берди. Ҳарбий хунтанинг бошлиғи Ки шу ҳафта гоҳ асабийлик билан дағдағалар ёғдириб, халойиқни тинчитиш учун шошилинч суратда қўшинлар юборса, гоҳ «сайлов», «конституция», «граждан шахслар ҳукумати» ҳақида вайсақилик қилди.

Халқ қаҳр-ғазабининг тўлқини кундан-кунга кучайиб бораверди. Шаҳарлардаги аҳолининг оммавий ғалаёнларида бутун Жанубий Вьетнам халқининг қонуний талаблари ўз ифодасини топди. Жанубий Вьетнамнинг прогрессив кучлари АҚШнинг агрессив урушига қарши, Сайгондаги ҳукмрон хунтага ҳомийлик қилаётган АҚШ ҳукуматига қарши чиқмоқдалар, чинакам демократик ҳукумат тузишни талаб қилмоқдалар.

Ҳукмрон ҳарбий хунта ҳукуматга қарши ғалаёнларнинг мисли кўрилмаган даражада кенг авж олиб кетганидан қўрқиб, ҳийла-найранг ишлатди. Жанубий Вьетнам «президенти» генерал-лейтенант Нгуен Ван Тхиеу яқин 3-5 ой мобайнида мамлакатда «ялпи сайлов» ўтказиш тўғрисидаги декретни имзолади. Тхиеу ана шу ҳужжатни имзолаш маросимини «миллий сиёсий конгресс» деб ном қўйилган ташкилот қатнашчиларининг ҳузурида халойиққа кўрсатиб туриб ўтказди.

«Миллий сиёсий конгресс»да таклиф қилинган кишиларнинг атиги ярми, яъни Сайгон хунтасининг гумаштаси бўлган сиёсатдонларгина ҳозир бўлди. Бўлажак сайлов тўғрисидаги декретни имзолагач, Сайгон режимининг бошлиқлари ҳарбий хунта душманларини тинчитиб қўйишга яна бир бор уриниб кўрдилар. Аммо, бу сайлов, башарти ўтказилганида ҳам, Жанубий Вьетнам халқига ҳеч бир фойда келтирмайди, чунки Америка қўшинлари мамлакатни оккупация қилиб турган бир шароитда ўтади. Жанубий вьетнамликлар бундай вазиятда жуда нари борса реакцияга итоаткор бўлган яна бир орган — «конституцион ассамблея» таъсис этилишини кўришлари мумкин, холос.

БОНН ПЛАНЛАРИДА НАТОГА ЭЪТИБОР

Ғарб пропагандаси НАТО ичидаги зиддиятлар Франция билан Шимолий Атлантика пактида қатнашувчи қолган давлатлардан иборат яхлит бир группа ўртасидаги можародир, деган тасаввур туғдиришга зўр бериб уринмоқда. Ваҳолонки бу группанинг яхлитлиги сиёсий саробдан ўзга нарса эмас, зотан, масалан, Бельгия ёки Голландиянинг НАТОдаги тангликка муносабати Англия ёки Португалиянинг бу масаладаги позициясидан жиддий равишда фарқ қилади. Қолаверса, Ғарбий Германия тамомила бошқача мавқени эгаллаб турибди. Францияда чиқадиган «Пари-жур» газетаси жуда топиб айтганидек, «федерал ҳукумат Шимолий Атлантика иттифоқидаги келишмовчиликларга мамнуният туйғуси билан қарамоқда, бунга баъзан безовталик ҳам аралашиб қолмоқда».

Рейн бўйидаги сиёсатчиларнинг нима сабабдан безовталанаётганликларини фаҳмлаш қийин эмас. Ташқи сиёсатда реваншчиликдан иборат агрессив йўлга қатъиян амал қилиб келаётган Бонн тарихга маълум бўлган энг агрессив иттифоқлардан бири бўлмиш НАТОнинг сақланиб қолиши ва мустаҳкамлана беришидан ғоят манфаатдордир. НАТОдаги танглик кескинлашиб бораётганлигидан Ғарбий Германия ҳукмрон доиралари безовталикка тушаётганининг сабаби ҳам мана шу.

Бироқ, дабдурустдан эшитганда қулоққа нақадар эриш туйилмасин, Шимолий Атлантика пактидаги иттифоқчилар ўртасида бошланган низолар ҳақиқатан ҳам Боннда бирмунча мамнуният туйғуси ҳосил қилмоқда. Ғарбий Германиянинг НАТО доирасида қандай қилиб ўзгариб борганлигини бир эсингизга олинг. Эллигинчи йилларда Ғарбий Германия газеталаридан бири ёзганидек, бу мамлакатнинг ҳукмрон доиралари «дастлаб» НАТО эшигини қўрқа-писа тақиллатган» ва ўзларини жуда паст олиб, «учинчи даражали ролларни ёки ҳатто саҳна орқасидаги ролларни» бажаришга ҳам тайёрмиз, деган эдилар. Сўнгра «тузукроқ мавқе»га зўр бериб интилдилар ва шу муддаоларини амалга оширдилар. Бора-бора Германия Федератив Республикаси НАТОдаги бир қанча асосий позицияларни эгаллаб олди, шу билан бирга шу агрессив иттифоқда қатнашаётган Европадаги ҳар қандай мамлакатга нисбатан ҳарбий жиҳатдан шак-шубҳасиз устун бўлиб олди. Бонннинг НАТОда босиб ўтган йўли дағ-дағалар ишлатиш, мунофиқлик қилиш, зиддиятлар ва келишмовчиликлардан ўзига фойда чиқариб олишдан иборатдир. Хўш, федерал ҳукумат вазиятдан нима учун бу гал ҳам фойдаланиб қолмасин? Бунинг устига Вашингтон ўзининг Боннга нисбатан хайрихоҳлигини айниқса шу кунларда таъкидлаб гапирмоқда ҳамда «НАТОни тош-метиндек мустаҳкамлаш» масалаларида ўзининг Европадаги энг яқин иттифоқчиси бўлмиш Ғарбий Германияга бутунлай суянмоқда. Қўшма Штатлар давлат секретарининг ўринбосари ўзининг «гапга кўндирувчи бош мутахассис» сифатида Европага қилган сафари вақтида «Америка — Ғарбий Германия бирлашуви» кучаймоқда, яъни Вашингтон — Бонн ўқи вужудга келтирилмоқда, деб ошкора шаъма қилди.

Бонн Франциянинг меморандумига жавоб тайёрлар экан, ишнинг аройишини олишга ва НАТО структурасига киритиладиган ўзгартишлар хусусидаги ўз режаларини яширишга жон-жаҳди билан ҳаракат қилиб, нуқул бу ҳарбий иттифоқнинг «муҳимлиги», гўё «Шарқдан таҳдид» солиниб турган бир вазиятда уни мустаҳкамлаш зарурлиги ҳақида вайсай берди. Бироқ, ойни этак билан яшириб бўлмайди. Бинобарин, Ғарбий Германиядаги информация манбаларида пайдо бўлаётган турли хабарларни анализ қилиб кўрсак, НАТОни қайта ташкил этиш соҳасида Бонн тузаётган баъзи планлар тамомила яққол кўзга ташланмоқда.

ЛОНДОН АФСОНАСИ

Ян Смит ўзининг Солсберидан икки юз миля наридаги Селуква фермасида пасха байрамини ўтказганидан кейин биринчи марта Родезия ҳукуматининг мажлисига бора туриб, Хавфсизлик Кенгашининг яқинда қабул қилган қарорини «ҳазилкашлик» деб атади. Шунда ўзини ҳамма ёқдан ўраб олган журналистлар, ахир, бу қарор Лондонга куч ишлатиш, ҳатто Родезияга Мозамбикдаги Бейра порти орқали нефть келтирилишига тўсқинлик қилиш ҳуқуқини беради-ку, десалар, Ян Смит бу гапга киноя билан «омон бўлсак кўрармиз» деб қўяқолди.

Англиянинг бесўнақай ҳаракатларини ошкора мазаҳ қилаётган ирқчи мустабиднинг ўзига бино қўйишига асос бўлган ғоят кучли реал омиллар бор. Бу омиллар шундан иборатки, Родезияни иқтисодий жиҳатдан қамалда қолдирамиз, деб лейбористлар ҳукуматининг кўкларга кўтариб мақтаган чораси шармандаларча барбод бўлди.

«Ян Смит билан ўйинда Вильсон ҳозироқ бир даврани ютқазиб қўйди»,— деб ёзади Жанубий Африкада чиқадиган «Трансвалер» газетаси. Маълумки, лейбористларнинг раҳбарлари Родезиядаги ғайри қонуний режимга ҳеч бўлмаганда 31 мартгача, яъни Англияда парламент сайлови бошлангунча барҳам берилади, деб халойиққа жар солган эдилар. Бу ваъдалар ғирт афсона бўлиб чиқди. Британия ҳукуматининг Солсберига нефть етказиб беришни тақиқлаб қўйиш юзасидан кўрган чораси ҳам ҳеч қандай фойда бермади. Қудратли нефть монополиялари, шу жумладан, инглиз монополиялари ўзларининг контрагентлари орқали ўз васийликларидаги ирқчилар давлатини ёнилғи билан таъминлашни давом эттирмоқдалар.

Лейбористлар дипломатияси Родезия проблемасини шовқин-сурон билан Хавфсизлик Кенгашига қўйсак, шу орқали Смит режимига нисбатан Англиянинг ҳақиқатда нўноқлик қилиб қолаётганидан Африка жамоатчилиги эътиборини четга бурамиз, деб умидвор бўлган эди. Иккинчи томондан, лейбористлар дипломатияси Африкадаги мустақил давлатлар кўпдан бери қаттиқ талаб қилаётганидек, ҳатто қуролли куч ишлатишга қадар ирқчиларга қарши кескин чоралар кўриш ўрнига, ҳамма ишни Бейра портини беркитиш проблемасидан иборат қилиб қўямиз, деб мўлжаллаган эди. Инглиз сиёсатчилари ўзларига қулай бўлган резолюцияни БМТда ўтказиб олишга муваффақ бўлдилар-у, лекин улар шармандали Родезия воқеасини чақана ҳийла-найранглар билан босди-босди қилиб кетишга муваффақ бўла олмадилар. Бу воқеа учун асосан уларнинг ўзлари жавобгардирлар.

Бунинг устига Лондон Родезиядаги ирқчилик ҳукуматини ақалли сал бўлса-да, ҳақиқатан камситиш учун аслида ҳеч қандай чора кўрмаганлиги сўнгги кунлардаги фактлардан маълум бўлиб қолди. Нефть ортиб Солсберига кетаётган танкерларни Англия ҳарбий кемалари таъқиб этган эди. Лекин бу танкерлар ўз таъқибчиларига чап бериб ўтиб кетди. Машъум «Мануэлла» танкери Дурбан (Жанубий Африка Республикаси) портига бамайлихотир кириб борди. Энди ана шу танкердаги нефть таниш йўллар орқали Родезияга етказилса ажаб эмас.

Дарҳақиқат, лейборист сиёсатчиларнинг ҳаракатларини мазаҳ қилиш учун Ян Смитнинг қўлида ҳамма асослар бор. Фақат Англиядаги эмас, балки бошқа Ғарб мамлакатларидаги қудратли ҳомийлар ҳам ирқчилар режимига пуштипаноҳ бўлмоқда. Яқинда маълум бўлишича, Родезия армиясига хизматга олинган ажнабий офицерларнинг кўпчилиги бундесвер офицерлари экан. Улар пиёда қўшин қисмларини, ҳарбий ҳаво кучларини, армия штабларини тўлдириб юборишган. Солсберига Конгодан ва бошқа мамлакатлардан ёлланган оқ танлилар ҳамон келиб турибди. Ян Смит ҳукумати Ғарб мамлакатларидан, чунончи Англиянинг ўзидан ҳам жуда кўплаб қурол-яроғ ва кийим-кечаклар олиб, тиш-тирноғигача қуролланмоқда. Родезиядаги ирқчилар режими тезда барҳам топади, деб лейборист сиёсатчилар тўқиган афсона амалда мана шундай бўлиб чиқмоқда.

Ф. САЙФУЛМУЛУКОВ.

(ТАСС).

Иордания. Мамлакатнинг Жанубий районларида 13 соатгача қаттиқ ёмғир ёғди. Бунинг оқибатида юз берган сув тошқинидан биргина Маан шаҳрида 60 га яқин киши ҳалок бўлди, юзлаб кишилар ярадор бўлди, уч мингга яқин киши бошпанасиз қолди. Суратда: сув босган районда қутқариш ва тиклаш ишлари олиб борилмоқда.

ЮПИ—ТАСС фотоси.

ГЕНЕРАЛ ОРИФ ИРОҚ ПРЕЗИДЕНТИ

ЛОНДОН. Рейтер агентлиги хабар беради: Ироқ армияси бош штабининг бошлиғи генерал-майор Абдилраҳмон Муҳаммад Ориф бир овоздан Ироқ президенти қилиб сайланди. Генерал Ориф 13 апрелда вертолёт ҳалокати вақтида ўлган Ироқ президенти Абдил Салом Орифнинг укаси.

БИЗНИНГ АХБОРОТ

ИККИ ШАҲАР МУСОБАҚАСИ

Наманган ва Марғилон шаҳарлари меҳнаткашлари мусобақалашиб ишламоқдалар. Бу яхши самара беряпти. Ҳар икки шаҳар саноат корхоналари план топшириқларини ортиғи билан бажармоқдалар. Ипак комбинатининг меҳнатсеварлари планга қўшимча 138 минг метр хом ва тайёр газлама ишлаб чиқардилар. «Атлас» фирмаси коллективи ҳам пландан ташқари 13 минг метр ипакли газлама тўқишга эришди.

И. КАРИМОВ.

ҲОДИСА

ОВЧИНИНГ ОМАДИ

«Оқравот» совхозининг тоғли яйловларига бўри оралаб қолганини эшитган Аҳмад Тўллиев милтиғини олиб, йўлга чиқди. Ўчакишгандек, у яйловга етар-етмас атрофни қуюқ туман қоплаб олди. Овчи изига қайтмоқчи бўлиб турганда, туман ичида ғира-шира бир-икки шарпа кўзга чалинди. Овчи сергак тортиб, шарпаларга тикилди: бўри! Бир эмас, иккита...

Кетма-кет икки ўқ узилди. Қаранғки, бирор ўқ ҳам беҳуда кетмабди. Аҳмад Тўллиев ўлжаларни судраб қишлоққа қайтди.

Н. ПУЛАТОВ.
Ғузор райони.

«ХАЁЛПАРАСТЛАР» — САҲНАДА

Каттақўрғон шаҳар драма театри коллективи Ф. Мусажоннинг «Хаёлпарастлар» комедиясини саҳналаштирди. Ёш авлодни коммунистик руҳда тарбиялашдек муҳим мавзуга бағишланган бу асардаги бош ролларни З. Зоиров, А. Ҳошимов, М. Назарова, М. Турсунова каби санъаткорлар маҳорат билан ижро этяптилар. Спектаклни театрнинг бош режиссёри ўртоқ З. Рўзиев саҳналаштирган.

М. ТОШЕВ.

СОВЕТ КИШИСИНИНГ ФАЗИЛАТИ

ҲАЛОЛЛИК

Фарғона область, Ленинград районидаги 58-мактаб директори Назиржон Турғунов ўқитувчиларнинг март ойи учун маошларини тарқатишни тугаллаёзган бўлса ҳам, негадир ҳали пулнинг чўғи катта эди. Директор ҳайрон бўлди. Ведомостга қўл қуювчилар ниҳоясига етди-ю, нега яна ёнида бир даста пул турибди? У пулни санаб кўрди. Роппа-роса 1000 сўм...

«Демак, кассир адашиб, кўпроқ пул бериб юборибди», деб хаёлидан ўтказди директор. У дарҳол банкка телефон қилди. Ҳақиқатан ҳам кассир И. М. Ильяев ҳисобдан адашиб, ўртоқ Турғуновга 1000 сўм кўп пул бериб юборган экан. Банк ходимлари ажойиб фазилат эгаси бўлган ҳалол педагогга миннатдорчилик изҳор қилдилар.

М. ЙЎЛДОШЕВ.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 18.00 — **Телевизион янгиликлар,** 18.20 — **Добриня Никитич** (болалар учун мультфильм), 18.40 — **КПСС XXIII съезди делегатлари ҳикоя қилади,** 19.00 — **Тўламайман** (Телеспектакль).

20.25 — **Эртаги кун программаси.**

Ўзбек тилида: 20.30 — **Ўзбекистон ССР «Билим» жамиятининг VI съезди,** 20.50 — **Телевизион янгиликлар,** 21.05 — **Жаҳон бир ҳафта ичида,** 21.30 — К. Раҳим. **Қалбга буюриб бўлмайди** («Ёшлик» студияси).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

Ўзбек тилида: 18.00 — **Ленин номи қалбимизда,** 18.35 — **Тошкент янгиликлари,** 18.45 — **Ондатра ҳақида** (телефильм).

Рус тилида: 19.05 — **Теннис мусобақаси** (Ўзбекистон ССР Министрлар Совети мукофоти учун), 20.05 — **Тошкент янгиликлари,** 20.15 — **Совет — Афғон дўстлиги мустаҳкамланмоқда** (ҳужжатли фильм), 20.35 — **Биринчи синовлар** (бадиий фильмнинг 1-серияси).

ЎЗБЕКИСТОНДА БЕЛОРУССИЯ АДАБИЁТИ ВА САНЪАТИ ДЕКАДАСИ

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 19/IV кеч соат 7 яримда **Севилья сартароши** операси. СССР халқ артисти **Тамара Нижникова** ва Белоруссия ССРда хизмат кўрсатган артист **Аркадий Савченколар** иштирок этади. 20/IV кеч соат 7 яримда **Аида** операси. СССР халқ артисти **Нинель Ткаченко** ва Белоруссия ССР халқ артисти **Игорь Сорокинлар** иштирок этади.

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА — 20/IV кеч соат 8 да **Белоруссия ССР давлат халқ рақс ансамбли концерти.**

ЭСТРАДА ТЕАТРИДА — 19, 20/IV кеч соат 8 да **Белорус эстрада усталари кечаси.** Белоруссия ССРда хизмат кўрсатган артист **Николай Шишкин** иштирок этади.

ТОШКЕНТ ОФИЦЕРЛАР УЙИДА (театр зали) — 19, 20/IV кеч соат 8 да **Белоруссия ССР давлат халқ оркестри концерти.**

ТОШКЕНТ ТЕМИР ЙЎЛ ТРАНСПОРТ ИНЖЕНЕРЛАРИ ИНСТИТУТИДА — 19/IV кеч соат 8 да **«Белоруссия овози»** деган **адабий кеча.** Ижро этувчи — Белорус давлат филармонияси солисти **Сергей Соколов.**

ХИМИКЛАР МАДАНИЯТ САРОЙИДА (Чирчиқ шаҳри) — 19/IV кеч соат 8 да **Белоруссия ССР давлат халқ хори концерти.**

МЕТАЛЛУРГЛАР МАДАНИЯТ САРОЙИДА (Олмалиқ шаҳри) — 20/IV кеч соат 8 да **«Белоруссия овози»** деган **адабий кеча.** Ижро этувчи — Белорус давлат филармонияси солисти **Сергей Соколов.**

АНДИЖОН ШАҲАР ТЕАТРИДА — 19/IV кеч соат 8 да **Белорус эстрада усталари кечаси.** Белоруссия ССРда хизмат кўрсатган артист **Григорий Диденко** иштирок этади.

ЯНГИЙЎЛ ШАҲАР МАДАНИЯТ УЙИДА — 19/IV кеч соат 8 да **Совет поэзияси кечаси.** Ижро этувчи — Республика конкурслари лауреати **Григорий Петренко.**

БУХОРО ШАҲАР ТЕАТРИДА — 19/IV кеч соат 8 да **Белорус эстрада усталари кечаси.** Белорус давлат филармонияси солисти **Эдуард Мицуля** иштирок этади.

«ПОЛИТОТДЕЛ» КОЛХОЗИ МАДАНИЯТ САРОЙИДА — 19/IV кеч соат 8 да **Белоруссия ССР давлат халқ рақс ансамбли концерти.**

ОҲАНГАРОН ШАҲАР МАДАНИЯТ УЙИДА — 20/IV кеч соат 8 да **Совет поэзияси кечаси.** Ижро этувчи — Республика конкурслари лауреати **Григорий Петренко.**

САМАРҚАНД ОПЕРА ВА БАЛЕТ ТЕАТРИДА — 20/IV кеч соат 8 да **Ашула кечаси.** Белоруссия ССР халқ артистлари **Тамара Шимко** ва **Виктор Чернобаевлар** иштирок этади.

ХОВОС ШАҲАР ТЕМИР ЙЎЛЧИЛАР МАДАНИЯТ САРОЙИДА — 20/IV кеч соат 8 да **Белоруссия ССР давлат халқ концерти.**

НАМАНГАН ШАҲАР МАДАНИЯТ УЙИДА — 20/IV кеч соат 8 да **Белорус эстрада усталари кечаси.** Белоруссия ССРда хизмат кўрсатган артист **Григорий Диденко** иштирок этади.

УРГАНЧ ШАҲАР ТЕАТРИДА — 20/IV кеч соат 8 да **Белорус эстрада усталари кечаси.** Белорус давлат филармонияси солисти **Эдуард Мицуля** иштирок этади.

М. ГОРЬКИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 20/IV кеч соат 7 яримда **«Зулмат ҳукмронлиги»** драмаси. Белоруссия ССР халқ артисти **Е. Полосин** ва Белоруссия ССРда хизмат кўрсатган артист **М. И. Кузьменколар** иштирок этади.

Бизнинг адрес ва телефонлар. СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ТОШКЕНТ, «ПРАВДА ВОСТОКА» КЎЧАСИ, № 26. Редактор — В36545. Редактор ўринбосарлари — В37914, В39323. Масъул секретарь — В34455. Масъул секретарь ўринбосарлари — В37283. Партия турмуши — В33469, В37221. Марксизм-ленинизм назариясини пропаганда қилиш, халқаро ҳаёт — В31226. Коммунистик тарбия — В31455. Саноат, капитал қурилиши ва транспорт — В34780. Совет қурилиши — В33258. Қишлоқ хўжалик — В37604. Адабиёт ва санъат — В32036, В37221. Фан, мактаб, ва олий ўқув юртлари — В34451. Маҳаллий ахборот — В32317. Оммавий ишлар ва хатлар — В39005, В33553. Иллюстрация — В34524. Стенографистка — В37343. Корректура — В37162. Эълонлар — В38142. Коммутатор — В30249, В30250, В30251, В30252, В30253, В30254, В30255, В30256, В30257, В30258.

№ — 88. Индекс 64543. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри. Р. 08326.